

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת אמור תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

מדעתיה הוא רעב - אף על גב דקל חומר קאמר - אין זו הל חומר גמור. דאטו מפני שעה פעם אחד לכל, יבעל ללעול פרו רובאי אי נמי דקא או אמר לבטל, משום שעתה דהורית.

וקבע להם זמן - ואם האמר: ארבעה, וחוסיף יום אחד.

לפרוש יותר מעל הספקו ויש לומר: דהבא פריש וקבע להם זמן (משום) שעתה שיש לומר ולא ידו ערביים לפרוש אלא יום אחד מימם קרי. אלא משום ספק פליטה דחוקק לפרוש שלשה מימם קל חומר אגו, שלא קבע לו זמן, ויש ספק שיתחד הדבר בשעת תשמיש או ביום תשמיש.

דכתבי אמור להם - ואם האמר: ומגלן שפירש מיתרע' ואלה משעה נאנסך במתן תורה עם ישראל - שוב לא חותר לו, כדרכיב: 'ואחזקה פה עמוד מערדיו ויש לומר: אי לאו פירש מרתעו - למה כעסו עליו אחרך ומרע: דלא ודאי כשבעת מפני הגברת' אל תגשו ולא אשיה נשא קל חומר בעצמו. וגלה לא דעתו, ועשה לא אדל כפני עצמו או נתן לו גט - ולפיכך כעסו עליו. ואם האמר: ולמה התנתו כל כך, שלא כעסו עליו אלא בחמת שואו זמן גדול אחר מתן התורה ויש לומר: שלא נתגלה אלא אלא באותה שעה, ולמה לשיח' בשבעה שאמר הקדוש ברוך הוא לנשוא ליחך סביעים וקצים משראל, אמר: מרמז: אשיח' שנתחתן על אלו שנתבעשו לנועה. אמר: שפירהו אי לך לנשוחית על אלו, שמיום שדברה השכינה עם אחרך פניו מנני. ואם התבאר כעסו עליו, מאד: שהסכים לו המקום ויש לומר: משום דאמרינן (בבבא טז:) ברוך שברא רוח לליך מולוכין, ומוטדו ושיטתו שיהי' ארעא ליה.

התורה כולה ישראל משומרים בו - אין זו חומר גמור, דשאני פסח משום דקדשים, אבל כל התורה כולה - אדברת, יש לו ללמדם ולחזרותיה בתשובה. **אף** היום לילו עמו - אין זו דרשה גמורה, ד'יהודים' משמע: היום משם.

רבי יוחנן אמר קיים פריה ורביה - אף על גב דלענין דברי' אמרינן (בבבא טז:) וכו' שנתגייז כשנולד גמ, מכל מקום סתמבאר ליה לרבי יוחנן, כיון דבנבירותו קיים דורע משום אחריו באותה שעה - מפרט נמי כשנתגייז.

בני פריה ורביה ניעו - ואם האמר: דבפרק ארבעה מיתות' (מתרויך טז.) משמע דבני נח לא מפקדו אפריה ורביהו ויש לומר: דהבא לאו בני חובב אפריה ורביה קאמר, אלא כלומר: שבניהם נקראים על שמם, כדאמרינן בסמוך.

דלאו בני נחלה ניעו - כלומר: נחלה בבורה. אבל נכרי יורש את אביו דבר תורה, כדאמרינן בפרק קמא דמעשר (זיב.).

הכל חומים בעבד שאין לו חיים בו - ואם נשתחרר לא קיים פריה ורביה. ואם האמר: לא אמרינן בני חויו בעבד דחויב זה חוין לישא שפחה איתו יוכל, משמע דאם היה יכול לישא שפחה - היה גזיל תלי תרבי, ובאיתו ויהי לא מפקדו אפריה ורביה, ולא מיפקדו חויו לומר: דאם היה יכול לישא שפחה - לא היה פנינן לרובו לשחררו, כיון דשבח מיתא היה יכול לקיים. אף על גב דלעיל משמע דפריה ורביה תלי בשבת, דקאמר רבא: מאי טעמא דרבי נתן אליבא דביה הלל - לא תרוב בריאה לשבת יערה' הוא עבד רביה שבת - מכל מקום לא תרוב פנינן לרבי, כיון דיכול לקיים כל דהו.

משיא אפשר - דאי לא אבריא תוח - לא היה נקבה אחרית. אבל הבא, מי שיש לו שני זכרים - נקבת הרבה בעולם. פירעיה - משום שכונה. ואסור לשיאר כל אדם לעשות כן, חוסיף יום אחד - הקדוש ברוך הוא אמר לו: 'ויקדשתם היום ומחר', והוא אמר: 'יהו נבנים לשלשתי מימם', ולא קבע לו זמן - אימתי יתר עמי, שאפרוש את אחד קודם להאליבם - לנשיכים. אשר - לשון יישר.

קדי שבתא - גבי' שבת, בפרק ר"ב קריבא (פ'א.) גמרינן לו, דעבדו פרישה כאבתי בשבטא. ופירשו חמשי וששי שלימים, ובשבטא שריא שכניה והוא שלישו לימים השלמים, ויום ראשון לא חשיב, שלם היה לילו עמו. אתן קן את הלל - אתן רמיזין וקון' לומר: נקבות ודו עמון, כי שת לו ודע אחר תחת הלל - אלמא תשלומין בעי, ולא טיבא כלא שני זכרים ושתי נקבות. ואלא אליבא דרבי יוחנן, מאי טעמא דרבי נתן אליבא דביה הלל - או רבי לא נקבה, ולא במרייה עולם ליקף, ולא מנשאה, לא תהו בריאה - לאו עבד שלמו לתורה, אלא לשבת - ליהות עסקים ביישובו של עולם, אין לו כבוד לתלמי - כל בניבור שיהיו לו משתגייזו או אינו טעם פני שנים. בני נח - בני פריה ורביה ניעו - דכתביב: ויזמור להם פרו ורבי (בראשית ט.) בנבירותן - אל בירישו ניעו. דבר כתב, ובכור כפשוטו. אבל יורש נהוג ברב, כדאמרינן בפרקין (זיב.) רבי יוחנן אמר: בדי דתורה. בלא זמן כן בלא זמן - אלמא גנים מיקרי. חיים - מתיחסין אחרי אבתיקן. נתגייזו כל חיים - מראשונים, ובדיקטו שנועד דמי. שבו לנו פה - אליעזר עבד אברהם ודוד. ציבא - עבד בניעול של מריבית הוה. שאני רחיטנו בשפתי' - שהוכיח שמועמו של אביו בלא זמן כן בלא זמן, אלמא גנים מיקרי, אבל בלא לא תוכרבו בשמותן. משום דרב אפי' - כלומר, טעמא דפריה ורביה משה דרב אפי' הוא, כיון דנעלו על דודי נמשמות שבאיתו ארעו שמי' עמו - הר"ק קיים כענין פריה ורביה.

אחר תחת הלל כי הרגו קוין'. ורגנן אודיי' הוא דקא מודית. תניא ארדך: רבי יוחנן אמר, בית שמאי אומרים: וזכר ונקבה, מאי טעמא דרבי נתן אליבא דבית הלל - שנתגייזו ונתגייזו, רבי יוחנן אמר: קיים פריה וזבקה, ויריש לקיש אמר: לא קיים פריה וזבקה. רבי יוחנן אמר: קיים פריה וזבקה, ויריש לקיש אמר: לא קיים פריה וזבקה - גר שנתגייזו פקסון שגולד דמי. ואודיו למעמיניהו, דאיתומה, היו לו גנים בנבירותו ונתגייזו, רבי יוחנן אמר: אין לו כבוד לתלמי, דהא תת ליה ר'אישית אונו'. ויריש לקיש אמר: יש לו כבוד לתלמי, גר שנתגייזו פקסון שגולד דמי. וצורכא, דאי אשמעינן בהדיא קפייא - בהדיא קאמר רבי יוחנן, משום דמעיקרא נמי בני פריה וזבקה ניעו, אלא לענין הרש, דלאו בני נחלה ניעו, אימא מודי ליה לרבי יוחנן, ואי איתומה ביה - איתא קאמר רבי לקיש, אבל בתלמי - אימא מודי ליה לרבי יוחנן, ואי איתומה רבי יוחנן ליריש לקיש: 'ענת' תהיא שלח בראדך בלא זמן כן בלא זמן מלך ככל ונו'. אמר ליה: בנבירותו - אית להו חיים, נתגייזו - לית להו חיים. אמר רבי: הכל מודין עקבד שאין לו חיים, דכתביב: 'שבו לכם פה עם החמור', עם החמור' להמו. מיתובי: 'וליצאק המשא עשר גנים ועשרים עבדים!' אמר רב אחא בר יעקב: 'כי'פר בן בקר', אי הכי, הכא נמי! שאני הקים דתיסתינו בשמיניה ובשמיא דאבהונו, והכא לא מפרש. ואיבעית אימא: תסיתינו בדוקא אחריתו באבהונו ובאבא דאבהונו, דכתביב: 'וישלחם תמלך אפא את בני חורן' כדאמרינן בן חויו מלך ארם הוישב בדמשק לאמר'. איתומה, רבי יוחנן אמר: קיים פריה וזבקה, רבי יוחנן אמר: לא קיים. רב הונא אמר: קיים - משום דרב אפי', דאמר רב אפי': אין בן דוד פה עד שיכילו כל נשמות ששבגון, שגאמר: 'כי ורע מלפני עצמו וגו''. ורבי יוחנן אמר: לא קיים פריה וזבקה, 'לשבת זרעה' פנינו - והא ליפא. מיתובי

ובל שכן באר לברתא - אף על פי שבאמרין לעיל: לא שני זברים חשופים בבו ובתו הבא שבא מבחו שי שפטרנו מפריה ורביה - פשיטא דקאי שפיר הבן במקום הבת. הייב אום לפוקא את אשתו - אומר רבינו יונה: פקידיה וז אינו תשמיש, אלא שבחוא רוצה לנאח בדרך, אל הוא רוצה ממנה - לא יאי לדרך אלא אם כן ישבו אליה ופקדה, או בתשמיש או בשאר הדינים, וידיבר על לבה.

ופרי: מהחם נפקא ליה מלמד שאתה מיתוקק על בעלה כשיצא לדרך, ומתנאבן בו. שמתנאבן לו על לפוקדה, דרובכדי אשתו עליו הכתוב אומר: 'א תקרא וגו' ומשני, אמר רב יוסף: לא נעריבא אלא לאשתו נדה. הכי רב גיטין בכל הספרים ישנים. וחיבי פירושה: דחד קרא אתא דאפילו באשתו נדה שי לו לפוקדה, וכמה - עונה את אף פי שאסור לשמש, מכל מקום שמודה ותענה וזהו ליה אהורא ורוצה לצאת בדרך. וחיבי אמרין ברש"י הדר" (עירובין 30א.) הישן בקילטא שאיח ואשתו שריה שם - עליו הכתוב אומר: 'נשי עמי תבנותי' וחיבי פירושה: ונאמר רב יוסף חתם: ואפילו אשתו נדה, ומה שהיהו בספרים לא נעריבא אלא סמוך לוסתה - אין שאלה כלל. והנהו כן לפי שרועין לפשר פקדה היחי תשמיש, ובמסעות (ית רשם) מוכיח דסמוך לוסתה מדארייתא, מיתורחם את בני ישראל וגו', ועוד: מדיקו לה ביצוא לדרב הרשות, ואם כן, אפילו לאסן דאמא (נדה 10א.) וסומתו אומר: - אם כן סמוך לוסתה בני דרבנן - מכל מקום לאה מהו מותר ביצוא לדרב הרשות?

סמוך לפרשן - אבני בני קאי, כדאמרין ב'דשפירין' (סנהדרין ע"ב.) ואף על עב דקטן לא קטני ליה רבנן שמואי, כדאמרין לקמן בפרק 'אלמנה' (סוטה) מכל מקום לחכי תבנותי ליה נשואין, ולא חייא בעילתו בעילת חות. והנשואא את בת אחותו - פירש רבינו שמואל בן מאיר: דרזא חייב רובי אבה, אילו אחותו נקט לפי ששלחלו בדרביים ושכח ששואא בתה, ורבינו רם אמר: דרדוקא נקט בת אחותו, לפי שדיאי בת מולו כדאמרין: רוב בניו דהוינן לאתו האמ.

המלוח

ובולן בתו פקדא אהר, אמר רב פקדו זה לזה. וזהו העולם ששם, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותיו שפקדום ושנאה להם: רבי מאיר, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי שמעון, ורבי אלעזר בן שמעי. והם הם העמידו תורה איתה שעה. תנא: פוליס מתו מפסח ועד עצרת. אמר רב הקא בר אבא ואיתימא רבי חיאי בר אבין: פוליס מתו מיתה רעה. מאי היא? אמר רב נתנן: אפקדה. אמר רב מתנא: הלכה פרבי הוישע, אמר רבי תנחום אמר רבי חילאי: כל אדם שאין לו אשה שריו בלא שמה, בלא ברכה, בלא טובה. בלא שמה - דכתיב: 'ושמחת אתה וביתך', בלא ברכה - דכתיב: 'להניח ברכה אל ביתך', בלא טובה - דכתיב: 'לא טוב היות האדם לבדו'. כמעריבא אמרין: בלא חופה. בלא תורה - דכתיב: 'האם אין עויתי כי ותהייה נדחה ממני', בלא חופה - דכתיב: 'נקבה חסובה נבר'. רבא בר עוליא אמר: בלא שלום. דכתיב: 'וידעת כי שלום אהלך פקדתך וזה ולא תחטא'. אמר רבי הוישע בן לוי: כל היועץ באשתו ושריאת שמנים, אינו פוקדה - נקרא חופא, שנאמר: 'וידעת כי שלום אהלך וגו'. ואמר רבי הוישע בן לוי: חיבי אדם לפקדה את אשתו בשמחה ויצא לדרך, וידעת כי שלום אהלך וגו'. הא מברכא נקבא? מהחם נפקא: 'ואל אישך תשוקך' מלמד ששואה משתוקקת על פעלה בשעה שהוא יוצא לדרך? אמר יוסף: לא נעריבא אלא סמוך לוסתה. וכמה? אמר רבא: עוננה. והני מילי - לדרב הרשות, אבל לדרב מצוה - מיטרידי. תנו רבנן: האזהב את אשתו גנפו, ותמכרה ויתר מגופו, והמדורף בניו וכוונתו בדרך ישרה, והמשואן סמוך לפירוקן - עליו הכתוב אומר: 'וידעת כי שלום אהלך'. האזהב את שבינו, ותמכרה את קרוביו, והנשואא את בת אחותו,

בני בניו הרי הן כבנים - סלקא דעתך שמת הוכר או נתקבה, ויהיה לו בן, שיצטרף עם אחת אביו או עם אחי אמו - אין אבי האב חיבי עד כפריה ורביה, ועמא, שהיה לו למת בו, והא לאו הכי - לא קיים, דשבת בעינן, וקשיא לרב דבנא. כי תנאי הויא לחשלים - כגון שלא יהיה לו לוקן בלא בן אחר, ונשא הבן אשה והוליד בת - מתוך ששרה השלים זה את חובתו, אבל אי היה ליה מעיקרא וכו' נתקבה, ואפילו מתו בלא בנים - קיים פריה ורביה, דכילי לילפא - בין לאביו בין לרבא. רבי מחד - והשני מתי בלא בנים - לא קיים הוק פריה ורביה. איקרי מפקדיה דרב הונא - שהיה מאריך בדרשו, וצריכים למי גרלים, ומעמידים עצמן ועוקרים, כדנתיא בכבודו (מד, טז) וא מילתא טו' - עובא בתו קאי; דרבנו פשיטא לן: בני סביר ירדו מוחקין - ולא מיצטו למינן, דבני בניו אלא מבית בתה, דחא חיבי קרא אחינאי: 'ידודה מוחקין', ולא משכחת לה לריתו מיתריווהו אלא אחי, דנפק מוחקין מוצרעא מבחו של נכחי, וכלבני בניו כתיבי מתניתין - דקתני: אלא אם כן כו, הא אם יש לו - ויבטל, דלא כרבי יודעשיל, דעריב - לעת וקתני, אי' או יכשר - איזה זרע ידא הנון וירא שמיים, ומחקין, עמבד עב אבשיים - ובין העיריות הללו זרע בולט, שפם - ששתכחה חורה, ביתך - אשה, האם אין עויתי כי - אשת, דכתיב (בראשית כ') 'עור נבדר', מיד 'והשם נדחה ממני', שצריך לנסוק בצרבי בתו, ולמדודו משבת, וידעת כי שלום אהלך - ובגן שיש לך אהל, ואן אהלו אלא אשתו, שנאמר: 'שובו לכם לאהליכם', ואן פוקדה - בתשמיש, בעת שנתה, כי שלום אהלך - שלימה כיראת שמים, בשעה שיוצא לדרך - משום שמתאו לו באותה שעה יותר, תשוקתך אתו, הכי גיטין: לא נעריבא אלא סמוך לוסתה - ואף על גב דאמר רבנן (שנובעת) תיב, חייב אדם לפרוש מאשתו וכו', ואפילו הכי שיוצא לדרך - פקדתה, ענין - אם רגילה לראות ביום - אסורה כל היום, ואם רגילה לראות בלילה - אסורה כל הלילה, את מילי - דחייב לפקדה, כי אול לדרב הרשות אבל לדרב מצוה - לא, משום דטרדיי במצוה אי נמי מיטרידי בתשמיש, וכלבני מצוה, יותר משפוי - דדילוחא דאיתתא קשה מדברא, והנשוא בת אחותו - ועינעו אדם רבין על אחותו יותר מן אחיו, ומתוך כך נמצא מחבב את אחתו.

בני בניו הרי הן כבנים? כי תנאי הויא - להשלים. מיתריו: בני בניו הרי הם כבנים, מות אהר מיתם, או שנמצא סריס, לא קיים פריה ורביה. תיבכא, דרב הונא: תיבכא. בני בניו הרי הם כבנים. סבר אביו למימר: ברא לבריא וברתא לברתא, וכל שמן ברא לברתא, אבל ברתא לברא - לא. אמר ליה רבא: 'לשבת יצרה' בנייא, והא איכא. דכילי עלמא מיתה תרי מדר לא. ולא? והא אמרי ליה רבנן לרב ששת: נאיב איתתא ואוליד בני! ואמר להו: בני ברתי בני ניהוו. התם דחיינו קמדרחי להו, דרב ששת אמרן מפקדיה דרב הונא. אמר ליה רבה לראשית מיתא: מאי? מנא הא מילתא דאמר רבנן בני בניו הרי הן כבנים? אילמא מדכתיב: 'הבנות בנותי והבנים בני' אלא מעתה, 'הוצאן זאנני' הכי נמי? אלא - דקניית מינא, הכא נמי - דקניית מינא! אלא מהכא: 'ואהר בא מצרון אל בת מכיר אביו לעגור ותלד לו את אנשיו', וכתיב: 'מני מכיר רדו מוחקין', וכתיב: 'והיה הוישע אומר: נשוא אדם אשתו בילדותו - נשוא אשה בוקנתו, היו לו בנים בילדותו - יהיו לו בנים בוקנתו, שנאמר: 'בפקד ירע את ירעו ולעריב אל תפח ירך כי אינך יודע אי זה יכשר הוה או זה ואם שניהם כאחד טובים'. רבי עקיבא אומר: למד תורה בילדותו - ולימוד תורה בוקנתו, היו לו תלמידים בילדותו - יהיו לו תלמידים בוקנתו, שנאמר: 'בפקד ירע את ירעו וגו'. אמרו: שנים עשר אלף זונים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מנבת עד אנטיפריס, וכולן בתו פקדא אהר, אמר רב פקדו זה לזה. וזהו העולם ששם, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותיו ושנאה להם: רבי מאיר, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי שמעון, ורבי אלעזר בן שמעי. והם הם העמידו תורה איתה שעה. תנא: פוליס מתו מפסח ועד עצרת. אמר רב הקא בר אבא ואיתימא רבי חיאי בר אבין: פוליס מתו מיתה רעה. מאי היא? אמר רב נתנן: אפקדה. אמר רב מתנא: הלכה פרבי הוישע, אמר רבי תנחום אמר רבי חילאי: כל אדם שאין לו אשה שריו בלא שמה, בלא ברכה, בלא טובה. בלא שמה - דכתיב: 'ושמחת אתה וביתך', בלא ברכה - דכתיב: 'להניח ברכה אל ביתך', בלא טובה - דכתיב: 'לא טוב היות האדם לבדו'. כמעריבא אמרין: בלא חופה. בלא תורה - דכתיב: 'האם אין עויתי כי ותהייה נדחה ממני', בלא חופה - דכתיב: 'נקבה חסובה נבר'. רבא בר עוליא אמר: בלא שלום. דכתיב: 'וידעת כי שלום אהלך פקדתך וזה ולא תחטא'. אמר רבי הוישע בן לוי: כל היועץ באשתו ושריאת שמנים, אינו פוקדה - נקרא חופא, שנאמר: 'וידעת כי שלום אהלך וגו'. ואמר רבי הוישע בן לוי: חיבי אדם לפקדה את אשתו בשמחה ויצא לדרך, וידעת כי שלום אהלך וגו'. הא מברכא נקבא? מהחם נפקא: 'ואל אישך תשוקך' מלמד ששואה משתוקקת על פעלה בשעה שהוא יוצא לדרך? אמר יוסף: לא נעריבא אלא סמוך לוסתה. וכמה? אמר רבא: עוננה. והני מילי - לדרב הרשות, אבל לדרב מצוה - מיטרידי. תנו רבנן: האזהב את אשתו גנפו, ותמכרה ויתר מגופו, והמדורף בניו וכוונתו בדרך ישרה, והמשואן סמוך לפירוקן - עליו הכתוב אומר: 'וידעת כי שלום אהלך'. האזהב את שבינו, ותמכרה את קרוביו, והנשואא את בת אחותו,

א

המלוח

1 או תקרא - לעיל מינה כתיב: כי תראה ערום וכסיתו - היינו רחוק העני. ומבשרך
 2 לא תעמלם - היינו ארוכה את שבנו שני בקרובו. ומקרא את קרובו. ועשית את אוחלו.
 3 כבוד - חזקה עליו וסותרת דבריו. מנערתו - מדלא כתיב ירה, לשון גנדה ומלקות.
 4 התיב שמו. ואת הפקם - מכלל דרפשימם אחרים שמש, ולא על בדעתו. שתי
 5 ברכות - כמו: מברך את הגוף (כלאים פרק 1
 6 ממש א"ל. וזה הומאבדו ונעמה העמית - 1
 7 יצאו משה מלכים ונבאים. נעמה - נעמה 2
 8 רחבעם. ויצא ממנה חזקה ואסא ויהושפט רדוו 3
 9 צדיקים מגורים, ושעודו הנביא. דאמר מה 4
 10 צדוק ויאמציא אוחס דוו (מגילת יב). שיעבדו 5
 11 על המקרא - יניחו אומנתם לעוסק בורשי 6
 12 ולתקן: "יורדו אומנתיהם כל תופשי מטוט לא 7
 13 בארץ יעמדו. ויורד - לשון ירידה ענינה. דרשי 8
 14 בה ברבא - דרע ברוב. לישנא ארתינא: רביא 9
 15 - דרשינא. ממו: ברוב ותני (בבא בתרא יב.א). 10
 16 כמה דמסיק תעלא מבי כרבא (נדה סה.ב). 11
 17 לפותאי - לרחוב הערוגה. אי תרשייא לארביך 12
 18 - כלומר: אפילו תחזור ותחרשה - לא יעיל 13
 19 כלום לפי עסקא. דהיינו: כניקא כוב - 14
 20 לדורח ורע. דקא יניין - דרחוב שנעבת לו כזה 15
 21 אי תנינא - כמה שתרש תנפלא אין תועלת 16
 22 בחן לפי פרמטיא. ונעפוי - לשון: תניפי לי 17
 23 מנפשה (בבא מציעא פא.א). הפוהי - שנת 18
 24 שברח מינא מרעא ואוכל עשבים חווי מבלת 19
 25 הפוהי - ריק מן התפוחא עד שלא הביאה 20
 26 שליש. מנאי ליה ארתינא - ומשכבת אותו על 21
 27 התקן לשומר כל הלילה. ותרשייא ליה תניי 22
 28 - בשבילה מתקטט עם בני אדם. ותי - 23
 29 תבואה לאבילת ביתך. ולא תזון - לא תקנה 24
 30 תבואה מן השוק. ואף על גב דכי תרדי ניתני - 25
 31 אפילו חייטין בוויל ורקעך אינו חשוב. ואין לך 26
 32 שכר לפי תשעה - אפילו הכי יתי מתברכיך 27
 33 ברחמי מצייה דבר שאין לוקח בדמים ואין כזה 28
 34 מדה. רביה - "פלישרין בלעיו". וכן אלו תיול 29
 35 מוכר כלי תשמעך ותשמעך שבדמים 30
 36 בפרמטיא. קודם שתבא ליד ענתו. שיתברכיך 31
 37 - כלי יבתי. "טאפטיס בלעיו". אלא גלימא - 32
 38 שהיא להתחבב כלבישתה - לא ימכור. ולמנא 33
 39 כי דרד בעי לה לא מותרמילא ליה הונתה כמותה. 34
 40 בום - תרגום של טוהם. כמו: "תמותם 35
 41 פלתישם" (בראשית ב) - טומנתן פלתישא. 36
 42 וזה הוא תשמין - אם יש לך חוד קטן ככחול 37
 43 רעני - טוהם אותו מיד. ולא תרחיב גבתי - 38
 44 לשפץ בו טוט ולכנסם הריבה לפימה. שפמי - 39
 45 "פפשיירי בלעיו". והא בעל שפץ אתה 40
 46 לתראתו בנייני - דרדיח תבק ושפצתו ליהתי 41
 47 יפה. ולא תיבני - לא תפיל את כל כחולת 42
 48 ותבוהו. מתן נסיב איתמא - המתן עד 43
 49 שתבדוק מעשיה. שלא תזא רעה וקמטרית. 44
 50 יתיי רדמא ונסיב איתמא - לא תקח אשם 45
 51 חשבה ממה. מנמא לא תחקבל עליה. שושבינא 46
 52 - ארחי טוב. בתיך לך ארם חשוב להדיבך 47
 53 ארתי. מנפיל ישיאל - ליראם. בני שיתוח 48
 54 בתשובה חייב - מין קנתי. אפך לה - הדי 49
 55 אומר האב לבנו: אמור לאמך לעשות ערשים. 50
 56 וזה אומר לה: שני חומיני. והיא עושה ערשים. 51
 57 מקמא מלפך - פעמיים שהבן מחכים את אביו. 52
 58 אני היה לי לעשות. כי אבל אחי - דבר שיש 53
 59 הוא. וכתוב: "למדו לשונם דבר שקלי". כי הוא 54
 60 משבח מרד - דבר הארץ שלי. כי הוא 55

1 המלוה - לעיל בשעת דחקו - מקשה רבינו חם: ובפרק קמא דגינה (הא. אמר -
 2 'זמנאנו צרות רבות ורעה' - זה המציא משה על בשעת דחקו? ואמר
 3 רבינו חם: הדחם מיירי ששואל ממנו והושיל מס. לומר לומר ביתו או שדחו על כך. וזה
 4 מנציא לו משה. ואם לא היה מוצא למכור ויהו מקלין מעליו. היינו צרות רבות, שעריך
 5 למכור בול ומפסיד הכל. ומסיק עלה דדייתו
 6 דאמרי אינשי: וזא לעלאל לא שכיב כלומר -
 7 קלעת תבואה אין מציאין לו משה. לתלייתא
 8 שכיב - כשהדחקין אותו למכור. כמו 'תליוהו
 9 וחקי' (בבא בתרא מג.ב). ורשי פירש שם בענין
 10 אחר.

11 **אפילו** - סיפנות הבאות מגילא לאספמיא -
 12 מיכיל דרשי: נסבא לרבות אפילו וכן
 13 שאין עומדת אלא מעט בארץ. **שאין** לך
 14 אומנת פחותה בר - אף על גב דרבי אלעזר
 15 עדיף קאמר לעיל: כל אדם שאין לו קרקע אנו
 16 אדם - צריך לומר קרקע לבנות עליו. שידור בו,
 17 וגם על לערוד ומנותחי. כדאמר רב פפא בסמוך: ורע
 18 ולא תזון הרבא מיירי באדם שיערך אומנתו
 19 בקרקע **ובין** ולא תזון - פירש בקונטרס
 20 לשון דלת. כלומר: מוכר כלי תשמעך קודם
 21 שתעני. וקשה: דמאי שנא דנטק ביסחרקי טפי
 22 משאר מילתי ונראה לרבינו חם כפיפוש רבינו
 23 תנאל: דחיול ענין ארתינא. כמו 'סתר וזלל'
 24 בשוקא' (חולין ס.א) כלומר: קנה בורים ולא
 25 תארוז. כי יוהי תרוח בקנין מאכרינה. אבל
 26 גלימא - טוב לארוז. דאימור לא מתרחמי ליה
 27 כרענו.

צרתה

1 **התפוח** - לעיל בשעת דחקו - מקשה רבינו חם: ובפרק קמא דגינה (הא. אמר -
 2 'זמנאנו צרות רבות ורעה' - זה המציא משה על בשעת דחקו? ואמר
 3 רבינו חם: הדחם מיירי ששואל ממנו והושיל מס. לומר לומר ביתו או שדחו על כך. וזה
 4 מנציא לו משה. ואם לא היה מוצא למכור ויהו מקלין מעליו. היינו צרות רבות, שעריך
 5 למכור בול ומפסיד הכל. ומסיק עלה דדייתו
 6 דאמרי אינשי: וזא לעלאל לא שכיב כלומר -
 7 קלעת תבואה אין מציאין לו משה. לתלייתא
 8 שכיב - כשהדחקין אותו למכור. כמו 'תליוהו
 9 וחקי' (בבא בתרא מג.ב). ורשי פירש שם בענין
 10 אחר.
 11 **אפילו** - סיפנות הבאות מגילא לאספמיא -
 12 מיכיל דרשי: נסבא לרבות אפילו וכן
 13 שאין עומדת אלא מעט בארץ. **שאין** לך
 14 אומנת פחותה בר - אף על גב דרבי אלעזר
 15 עדיף קאמר לעיל: כל אדם שאין לו קרקע אנו
 16 אדם - צריך לומר קרקע לבנות עליו. שידור בו,
 17 וגם על לערוד ומנותחי. כדאמר רב פפא בסמוך: ורע
 18 ולא תזון הרבא מיירי באדם שיערך אומנתו
 19 בקרקע **ובין** ולא תזון - פירש בקונטרס
 20 לשון דלת. כלומר: מוכר כלי תשמעך קודם
 21 שתעני. וקשה: דמאי שנא דנטק ביסחרקי טפי
 22 משאר מילתי ונראה לרבינו חם כפיפוש רבינו
 23 תנאל: דחיול ענין ארתינא. כמו 'סתר וזלל'
 24 בשוקא' (חולין ס.א) כלומר: קנה בורים ולא
 25 תארוז. כי יוהי תרוח בקנין מאכרינה. אבל
 26 גלימא - טוב לארוז. דאימור לא מתרחמי ליה
 27 כרענו.

1 מן התמא - הדרור עבירה. עמורי מיקברא בבמה - נחה לרצונה. ומעברת על מחותנה. פוסא - לקלל ולגרוף עד נמן סעודה. כדי לעצור. ומחררה אל נבא - שלא לאכול עמו.
2 ומעורתו. מתפקקן - נתמקו. לשון יופיק. כמו 'פוקקין תוקבים' (שבת קכ"ג). צריחה בערה - יש אחרת אצלה. בתרבתה - מקבלת תוכחה יותר. בבליהא - קץ. מנידי - יום
3 ברד רות. דלף מורד וגו' ואשת מינינס נישטה - שוח חן. תלוי בכפס - שאין לו זריעה בקרקע. רכל שעת מיצר דודא שפא תייקך התובאה או ינעלו שיער שבע. אין אלוהים -
4 מי שאמר "אין אלוהים" קרי נבל. חביר - פריסים רשעים ומנוזן. ואינם מוכרים כבודם על ישראל. שטא - כסף נפל. מרוב שער שדו בני הישיבה מסורים בידם. אמרו ליה מקבלי
5 שוחא - לבטל גיורתא. תריין - יחיד. ושמת
6 אמרו ליה על שלשה גווי - אמר להם מפני
7 שלשה עבירות שדו בני נבל. גווי על
8 הבשר - שלא יאכלו בשר שדוהו. אמר להם
9 - מפני עבירה שבידם. שדוהו גזלים מתנת
10 כהונה. זרוע ולחיים וקובה. וקעל המרחצאות
11 מפני הטבילה - שלא היו ודחין בה. משפטי
12 שכבי - מוציאם העבקים מקבריהם.
13 ששמיים ביום אדם - באה עליהם זה הגזירה
14 לזאתהכל בה. ככפ ומבאיתיה. ואבותם כבר
15 מהו. ומה מכה יש בה? ולאן חטוטי שכבי.
16 וזכית ובחירי מות מחיים - בתריה דהחוא
17 קרא. דואויל ואן נתינס לקברה - מהן
18 יבחרו החיים למות? אמר ליה - האי 'בביר'
19 לא קאמר שדו חן מוכרין לות מחיים. אלא
20 נביא אמר דקאמר להו. מותן לות מחיים.
21 שימותו ממה שיחטאו ויהיו. ספפרי ימי פסילים
22 כלומה: משח בחלקי. ודנהו לו באילו ימו
23 כפלים. מאסת חן - על אחרים. חבל -
24 המוכר שמיים לנשים להחשק בהן. ומצינו
25 ינאקו. וכא בעלה ופעול. בניצין שא המבניך
26 תחלת - כן יצרו מביעה. כבלום - קו עפות.
27 פחיר פח - ואינו בעולם. ולא יראה אותה
28 דאגה שדוא מיצר וירא דודא עליה. ונמצא
29 שצטעור תאמול על שלם שאין שלו. נקף -
30 פרוזו חרובץ בין כשיבה למלאכים. ושם רוחות
31 ותשמות נתונות. שנבראו מששת ימי בראשית
32 העתידות לזמן גופנים העתידים להבראות.
33 שנאמר כי רוח מלפני שפתי - לשון הנהגה.
34 ועמשת שמיני עשיתי. יתקוף - יתקוף בעולם.
35 דכתיב (בראשית לא) 'זהה העשפים ללבך'.
36 וירשתי משתעי בגוואלה - כי לא תלמד
37 איובי וגו'. ואתם פרו ורבו - כתיב (לויכו
38 כתיב. ולכך - כמו שעשה שתדון הוא.

1 מן התמא. מקרי ליה רב יהודה לרב יצחק בריה: 1
2 'ומוציא אני מר ממות את האשה'. אמר ליה: קגון 2
3 במאן? קגון אמך. והא מתני ליה רב יהודה לרב יצחק 3
4 בריה: אין אדם מוציא קזרת רוח וקלא מאשתי 4
5 ראשונה. שנאמר: 'יהי מקורך ברוך ושמח מאשת 5
6 עתיריך'. ואמר ליה: קגון במאן? קגון אמך. מתקרי 6
7 הקיסא. ועבורי מעופרא בבמה. היכי דמי אשה קעה? 7
8 אמר אבי: מקשטא ליה תפא. ומקשטא ליה פוקא. 8
9 ראב אמר: מקשטא ליה תפא. ומתירא ליה גאב. 9
10 אמר רבי הווא בר חנינא: פון שנשא אדם אשה - עונותיו מתפקקין. שנאמר: 'מוציא אשה 10
11 טוב ויפק רצון מה'. במעורבא. כי נסיב אינש איתא אמרי ליה הכי: מוציא או מוציא? 11
12 מוציא דכתיב: 'מוציא אשה מוציא טוב'. 'מוציא' - דכתיב: 'ומוציא אני מר ממות את האשה'. 12
13 אמר רבא: אשה קעה מוציא לרשה. דכתיב: 'גרש לך ויצא מרון וישבותו דין וקלון'. ואמר 13
14 רבא: אשה קעה וכתובתה מרובה - צרתה בצידה. דאמר אינש: בחברתה ולא פסילתא. 14
15 ואמר רבא: קשה אשה קעה ביום סנירו. שנאמר: 'דלה מורד ביום סנירו ואשת מדינים 15
16 ומתורה'. ואמר רבא: בא וראה כמה טובה אשה טובה - ובמה קעה אשה קעה. כמה טובה 16
17 אשה טובה - דכתיב: 'מוציא אשה מוציא טוב'. אי בגוה משתעי קרא - כמה טובה אשה 17
18 טובה שכתוב משפחה. אי פתורה משתעי קרא - כמה טובה אשה טובה שהתורה נמשלה 18
19 בה. כמה קעה אשה קעה - דכתיב: 'ומוציא אני מר ממות את האשה'. אי בגוה משתעי 19
20 קרא - כמה קעה אשה קעה שהכתוב מננה. אי בגוה משתעי קרא - כמה קעה אשה קעה. 20
21 שגוה נמשלה בה. 'הניי מכיאי קעה אשר לא יוכלו לצאת ממנה'. אמר רב נתנן אמר רבה 21
22 בר אבהו: זו אשה קעה וכתובתה מרובה. 'נתניני ה' בידי לא אוכל קום' אמר רב הקדא 22
23 אמר מר עוקבא בר חיאי: זו אשה קעה וכתובתה מרובה. במעורבא אמרו: זה שמונותיו תלון 23
24 בכפסו. 'בגין ובגותיך נתונים לעם אחר' אמר רב חנן בר רבא אמר רב: זו אשת האב. 24
25 'גבירי נבל אכעיים' אמר רב חנן בר רבא אמר רב: זו אשה קעה וכתובתה מרובה. רבי 25
26 אליעזר אומר: אלו תמינים. וכן הוא אומר: 'אמר נבל בלבן אין אלהים וגו''. במתניתא תנא: 26
27 אלו אנשי ברבראי ואנשי מרסנאי. שמהלכין ערומים בשוק. שאין להן משוקין ומתועב לפני 27
28 המקום יותר מפי שמהלך בשוק ערום. רבי יוחנן אמר: אלו תפרים. אמרו ליה לרבי יוחנן: 28
29 אותו תפרו לבלב. שגא נפל. אמרו ליה: מקבלי שותרא. תריין יתיב. גזרו על שלשה מפני שאלשה; גזרו על הבשר - מפני המתנות,
30 גזרו על המרחצאות - מפני הטבילה. קא מחטפי שכבי - מפני ששמיים ביום אדם. שנאמר: 'והיתה יד ה' ככם ובאבותיכם'. אמר
31 רבה בר שמואל: זו חטוטי שכבי. דאמר מר: בעון חיים - מתים מתחטפין. אמר ליה רבא לרבה בר מארי. פתיב: 'לא יאספו ולא
32 יקרו דלמן על פני האדמה יהיו'. וכתבי: 'ונבחר מות מחיים'. אמר ליה: נבחר מות לרשעים. שלא יהיו בעולם הזה ויחטאו ויפלו
33 בהתקם. תתיב כספך בן סירא: 'אשה טובה - מתנה טובה לבעלה'. וכתבי: 'טובה תהיה ויא אלהים נתנה'. אשה קעה - צרעת
34 לבעלה. מאי תפתייה - גרשתה ויתרפא מצרעתו. 'אשה יפה אשרי בעלה. מספר ימיו כפלים'. 'העולם עידיד מאשת חן פן תלך
35 במצותה. אל תמ אצל בעלה למסוד עמו ון ישבר'. כי תואר אשה יפה רבים הושחתו. ועצומים כל הדיניה'. 'ימים היו פצעי
36 רובל השן קערה. פניצין מבעי דחלת. ככלוב מלא עוף בן פתיים מלאים מרבו'. 'אל תצר גל מרר יה אל תרע מה
37 ילד יום. שישא מרר בא אדם. ומצא מקטרי שאין שלו'. 'מעט רבים מתוך ביתך. ולא תצר תביא ביתך. רבים יהו
38 דורשי שלומך. גלה סוד לאחיה מאלף'. אמר רבי אסי: אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שגנוף. שנאמר: 'כי רוח מלפני יעטוף
39 ונשמות אני עשיתי'. תניא. רבי אליעזר אומר: ככל מי שאין עוסק בפריה ורביה - כאילו שופך דמים. שנאמר: 'שופך דם האדם
40 כאדם דמו ישפך'. וכתבי בתריה: 'ואתם פרו ורבו'. רבי עקיב אומר: כאילו מעט הדמות. שנאמר: 'פי בעלם אלהים עשה את
41 האדם'. וכתבי בתריה: 'ואתם פרו וגו''. בן עזאי אומר: כאילו שופך דמים. וכמעט דמותו. שנאמר: 'ואתם פרו ורבו'. אמרו לו
42 לבן עזאי: יש נאה דורש ונאה מקיים. נאה מקיים ואין נאה דורש. ואמה - נאה דורש ואין נאה מקיים. אמר להן בן עזאי: וזה
43 אעשה שנפש חשקה פתורה. אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים. תניא אידך. רבי אליעזר אומר: כל מי שאין עוסק בפריה ורביה
44 - כאילו שופך דמים. שנאמר: 'שופך דם האדם'. וסמך ליה: 'ואתם פרו וגו''. רבי אליעזר בן עזריה אומר: כאילו מעט הישמות.
45 בן עזאי אומר: וכו'. אמרו לו לבן עזאי יש נאה דורש וכו'. תני רבנן: 'ונבחה יאמר שוכה ה' רבבותא אלפי ישיאלי'

יבמות. הבא על יבמותו - פרק שישי דף סד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (קצו תוספות) תוספת

1 **משנה** אינו רשאי לבטל - אלא: או יגרשנה, או ישא אדורה עמה. מותרת ליגשא אדור
2 ואלא אמרין עקדה היא. דשמא הראשון לא זכה ליבנות ממנה. **גמרא** מקן
3 עשר שנים - ולא דמי. והאי דלא נסיב לה בתוך שני קמאי, ער שלא בא לארץ כנען
4 שהיו שנים מרובות בפרק ארבע - ללמדך שאין ישיבת חוצה לארץ, עולה לו, דלמא משום

5 עון חוצה לארץ הם עקורים. לפיכך - והוא
6 וקא חתן שאין ישיבת חוצה לארץ מן הבתין.
7 דתלין בכל דבר מונעון מן ההריון חלה הוא או
8 לחלה היא בו, וילקי מיבוא - ששה עשרים
9 שנה ולא נשא אחרת. עקור היה - ויודע
10 שמתנתו עצמו הוא, ולקטן נפקא לו דעקור היה.
11 אברהם בני עקור היה - כדאמרין לקמן, והיכי
12 ילפת מיניה? הווא מיבעי ליה כי - כלומר:
13 יצחק עקור היה, משום דכי לא נסיב אחריתא,
14 וקרא דייצחק בן ששים שנה' לא יתיירא היה.
15 דתימא להכי כתביה רחמנא למיעובי מיעיה
16 שהיה עשירים שנה עשרה מיבעי ליה בו.
17 אבל מקץ עשר שנים אברהם, אף על גב
18 דעקור היה - ליעיני מיעיה. דאי לא לירשאה
19 למאי הלכתא קאשמעינן קרא 'מקץ עשר
20 שנים' כי ילימיה בתו - ליעיד שנותיה לו ועבד
21 כן כמה שנים עשר בשותף? לביב עבר, ויבסק
22 על הבאר. ובשלה גמרא דגמילה (ז"א) מפרש
23 לה. והאי דקרא בן יצחק בן ששים שנה' מיתי
24 ליה תימא, ולפיכך מיתייה דגדול לקטן. תורה
25 מביבד אבא, אבל שכל אתון שנים שהיה יעקב
26 בביב עבר לא נשע עליהם. ויתיה ליה מיבעי
27 ליה - וכל עבד עבד אברהם תפיל יתעב ועל
28 אשתו תיהא - היינו רבתיב 'ויעתר לו' כמו
29 אשתו מופלג עליה. ותייה רבקה אשתו'. אלא
30 אין אמרת: על פי עצמו היה מתפלל ורובלוח
31 אשתו שמעט ששנינו ודו עיסקיה ודו עיסקיה.
32 ויעתר להם מיבעי ליה. לפי שאינו יודע -
33 תפלות, שהיה צריך בן צדיק, לתפלתו, שהיה
34 צדקת בת רשע. לפיכך חלה בו הכתוב. עתי -
35 פ"לא בלעז.

והצנחם

26 רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: למה נמנו שנותיו של ישמעאל - כדי ליחיים בהן שנותיו
27 של יעקב. אמר רבי יצחק: יצחק אבינו עקור היה, שנאמר: 'ויעמר יצחק לה' לנכח אשתו',
28 'על אשתו' לא נאמר, אלא 'לנכח' - מלמד ששניהם עקורים היו. א"ה 'ויעמר לו' - ויעמר
29 לנכח אשתו? למה? לפי שאינו יודע תפלת צדיק מן צדיק לתפלת צדיק מן צדיק.
30 יצחק: מפינו מה היו אבותינו עקורים - מפני שהקדוש ברוך הוא מתאונן לתפלתן של צדיקים.
31 אמר רבי יצחק: למה נמשלה תפלתן של צדיקים מעתה - מה עתה זה מהפך התבואה
32 במקום המקום, כך תפלתן של צדיקים מהפכת מזהותו של הקדוש ברוך הוא ממדת
33 רגנות למדת רחוקות. אמר רבי אמי: אברהם וישרה מומקמין היו, שנאמר: 'הביטו אל צור

1 **ויצא** ויתן כתובה - סוף ד'מדר' (כתובת ענא) איכא פלוגתא דאמראי כשנשא
2 אשה ושהיה עמה עשר שנים, אם כופין אותו להוציא אל לאו. וקשה: דלמאן
3 דאמר אין כופין - תקשי ליה מרבא רוקני 'ויצא', ולשון ויצא - משמע בבפיה. ברשבשע
4 דהם, דאמר רב: האומר אינו ון ואינו נשפוט - ויצא ויתן כתובה. ופריך ליה שמואל: עי

5 עון חוצה לארץ הם עקורים. לפיכך - והוא
6 וקא חתן שאין ישיבת חוצה לארץ מן הבתין.
7 דתלין בכל דבר מונעון מן ההריון חלה הוא או
8 לחלה היא בו, וילקי מיבוא - ששה עשרים
9 שנה ולא נשא אחרת. עקור היה - ויודע
10 שמתנתו עצמו הוא, ולקטן נפקא לו דעקור היה.
11 אברהם בני עקור היה - כדאמרין לקמן, והיכי
12 ילפת מיניה? הווא מיבעי ליה כי - כלומר:
13 יצחק עקור היה, משום דכי לא נסיב אחריתא,
14 וקרא דייצחק בן ששים שנה' לא יתיירא היה.
15 דתימא להכי כתביה רחמנא למיעובי מיעיה
16 שהיה עשירים שנה עשרה מיבעי ליה בו.
17 אבל מקץ עשר שנים אברהם, אף על גב
18 דעקור היה - ליעיני מיעיה. דאי לא לירשאה
19 למאי הלכתא קאשמעינן קרא 'מקץ עשר
20 שנים' כי ילימיה בתו - ליעיד שנותיה לו ועבד
21 כן כמה שנים עשר בשותף? לביב עבר, ויבסק
22 על הבאר. ובשלה גמרא דגמילה (ז"א) מפרש
23 לה. והאי דקרא בן יצחק בן ששים שנה' מיתי
24 ליה תימא, ולפיכך מיתייה דגדול לקטן. תורה
25 מביבד אבא, אבל שכל אתון שנים שהיה יעקב
26 בביב עבר לא נשע עליהם. ויתיה ליה מיבעי
27 ליה - וכל עבד עבד אברהם תפיל יתעב ועל
28 אשתו תיהא - היינו רבתיב 'ויעתר לו' כמו
29 אשתו מופלג עליה. ותייה רבקה אשתו'. אלא
30 אין אמרת: על פי עצמו היה מתפלל ורובלוח
31 אשתו שמעט ששנינו ודו עיסקיה ודו עיסקיה.
32 ויעתר להם מיבעי ליה. לפי שאינו יודע -
33 תפלות, שהיה צריך בן צדיק, לתפלתו, שהיה
34 צדקת בת רשע. לפיכך חלה בו הכתוב. עתי -
35 פ"לא בלעז.

40 מותר לקרותו עבדיינא. אבל לפחותו פשיטין - לא. וגר רבינו הנגאל כדברי האומר אינו ון ואינו נשפוט - ויצא ויתן כתובה. כופין אותו להוציא. ויתן כתובה. והוא ד'דוחלי' (יבמות ז"א). ודחורין
41 אצל גדול לכפיהי - וכן משמע בדוכין לפי שנומנו מכל מיני אשתו. בין ותעשי בין מוטות. אבל משום ותעשי זמנה לדודיה, אין כופין. ומתוהאי עובדא
42 דבי נשיאה בקסרי דסוף פירקין (יבמות ס"ה). דקאמר רבי יוחנן ויתן כתובה, דמשמע דהם בדוכין ליה - אין ראהו בדוכין כל היבא דקאמר ויצא, דהם לא מימרא היא. אלא
43 כשנא כמשה לפרע דויה דהם עשירים. משמע אשתו חלה לכפיהו. לכל היבא דלא קאמר בהדיא כופין - אין כופין. שלא ידע את מעשה ישראל אלא בדין, ופסולי **ויצא** ויתן כתובה
44 ליה - נראה דבכל דתתן (כתובת ענא) כשפיתן אותו להוציא - שנתון כופין על פי ששנשע בקרבו. ומפרש דהם דליתין דהיהודי דרדשה שני שנים. וקאמר רבא דאת לא
45 כתובה. ומשמע נמי דהם (שם) דהוה תני בהדייהו אלמנה לכתן גדול גרשה הלוצצה לכתן הידוסי או לא משום דאורייתא לא קתני. ודעו אית לוד כתובה, כדאמר ב"ש מותרות' (יבמות
46 פ"א). ובאח מותנתו שנתן אמרין לקבל ועשוי היה על כתובה. אף על פי שכופין אותו לרשע. ורבינו גרשום חבב התבואה ומבוכ שרין און לא כתובה. דאוקמוזי כאלא בדין, ופסולי **ויצא** ויתן כתובה
47 ליה - נראה דבכל דתתן (כתובת ענא) כשפיתן אותו להוציא - שנתון כופין על פי ששנשע בקרבו. ומפרש דהם דליתין דהיהודי דרדשה שני שנים. וקאמר רבא דאת לא
48 כתובה. ומשמע נמי דהם (שם) דהוה תני בהדייהו אלמנה לכתן גדול גרשה הלוצצה לכתן הידוסי או לא משום דאורייתא לא קתני. ודעו אית לוד כתובה, כדאמר ב"ש מותרות' (יבמות
49 פ"א). ובאח מותנתו שנתן אמרין לקבל ועשוי היה על כתובה. אף על פי שכופין אותו לרשע. ורבינו גרשום חבב התבואה ומבוכ שרין און לא כתובה. דאוקמוזי כאלא בדין, ופסולי **ויצא** ויתן כתובה
50 ליה - נראה דבכל דתתן (כתובת ענא) כשפיתן אותו להוציא - שנתון כופין על פי ששנשע בקרבו. ומפרש דהם דליתין דהיהודי דרדשה שני שנים. וקאמר רבא דאת לא
51 כתובה. ומשמע נמי דהם (שם) דהוה תני בהדייהו אלמנה לכתן גדול גרשה הלוצצה לכתן הידוסי או לא משום דאורייתא לא קתני. ודעו אית לוד כתובה, כדאמר ב"ש מותרות' (יבמות
52 פ"א). ובאח מותנתו שנתן אמרין לקבל ועשוי היה על כתובה. אף על פי שכופין אותו לרשע. ורבינו גרשום חבב התבואה ומבוכ שרין און לא כתובה. דאוקמוזי כאלא בדין, ופסולי **ויצא** ויתן כתובה
53 ליה - נראה דבכל דתתן (כתובת ענא) כשפיתן אותו להוציא - שנתון כופין על פי ששנשע בקרבו. ומפרש דהם דליתין דהיהודי דרדשה שני שנים. וקאמר רבא דאת לא
54 כתובה. ומשמע נמי דהם (שם) דהוה תני בהדייהו אלמנה לכתן גדול גרשה הלוצצה לכתן הידוסי או לא משום דאורייתא לא קתני. ודעו אית לוד כתובה, כדאמר ב"ש מותרות' (יבמות
55 פ"א). ובאח מותנתו שנתן אמרין לקבל ועשוי היה על כתובה. אף על פי שכופין אותו לרשע. ורבינו גרשום חבב התבואה ומבוכ שרין און לא כתובה. דאוקמוזי כאלא בדין, ופסולי **ויצא** ויתן כתובה
56 ליה - נראה דבכל דתתן (כתובת ענא) כשפיתן אותו להוציא - שנתון כופין על פי ששנשע בקרבו. ומפרש דהם דליתין דהיהודי דרדשה שני שנים. וקאמר רבא דאת לא
57 כתובה. ומשמע נמי דהם (שם) דהוה תני בהדייהו אלמנה לכתן גדול גרשה הלוצצה לכתן הידוסי או לא משום דאורייתא לא קתני. ודעו אית לוד כתובה, כדאמר ב"ש מותרות' (יבמות
58 פ"א). ובאח מותנתו שנתן אמרין לקבל ועשוי היה על כתובה. אף על פי שכופין אותו לרשע. ורבינו גרשום חבב התבואה ומבוכ שרין און לא כתובה. דאוקמוזי כאלא בדין, ופסולי **ויצא** ויתן כתובה
59 ליה - נראה דבכל דתתן (כתובת ענא) כשפיתן אותו להוציא - שנתון כופין על פי ששנשע בקרבו. ומפרש דהם דליתין דהיהודי דרדשה שני שנים. וקאמר רבא דאת לא
60 כתובה. ומשמע נמי דהם (שם) דהוה תני בהדייהו אלמנה לכתן גדול גרשה הלוצצה לכתן הידוסי או לא משום דאורייתא לא קתני. ודעו אית לוד כתובה, כדאמר ב"ש מותרות' (יבמות
61 פ"א). ובאח מותנתו שנתן אמרין לקבל ועשוי היה על כתובה. אף על פי שכופין אותו לרשע. ורבינו גרשום חבב התבואה ומבוכ שרין און לא כתובה. דאוקמוזי כאלא בדין, ופסולי **ויצא** ויתן כתובה
62 ליה - נראה דבכל דתתן (כתובת ענא) כשפיתן אותו להוציא - שנתון כופין על פי ששנשע בקרבו. ומפרש דהם דליתין דהיהודי דרדשה שני שנים. וקאמר רבא דאת לא
63 כתובה. ומשמע נמי דהם (שם) דהוה תני בהדייהו אלמנה לכתן גדול גרשה הלוצצה לכתן הידוסי או לא משום דאורייתא לא קתני. ודעו אית לוד כתובה, כדאמר ב"ש מותרות' (יבמות

1 ימי שנתו בהם שבועים שנה - אף על פי דהאי קרא בתפלת משה כתיב - מסתמא דוד
2 אמרו, שמעיתו שחי כך, אבל משה מעיטו שחי יותר.
3 בעי מניה מרב יוסף - אמור רבינו יצחק: ונראה שאלו: הלכה כרבי או כרבן שמעון
4 בן גמליאל, והשיבו הדלכה כגמריהם.
5 רתגן - מי שלקה ושהו בו - תקשה רוב רבין -
6 משה: רבדישפיים (סנהדרין a.א.)
7 מוקי לה אפילו כרבן שמעון בן גמליאל: ובעירתי
8 מחוקתו ואמר רבינו יצחק: אף על גב דאדיאב
9 תנא הוה דאמר בעירתי מחוקתו. מתוך לשון
10 המשנה שמעתי ליה לרב יוסף דקסבר מלקות
11 מחוקתו. ונראה לו דחוק גאט נקט מי שלקה
12 ושנה אלא לאשמעוין דאיימי בעבדיה שיה שח
13 מלקות. ואפילו אם תמצא לומר דקסבר בעירתי
14 מחוקתו - שמא סביר דא יוסף דכיהש עריבה
15 הוראה.

16 חזקתה ואל מקבת בור עקרתה, וכתיב: "הביטו
17 אל אפרתם אביכם ואל שרה תחוללכם", אמר רב
18 נחמן אמר רבה בר אבהו: שרה אמנו אלונית
19 היתה, שפאמי: "ותהי שרי עקרה אין לה ולד"
20 אפילו בית אין לה. אמר רב יהודה בריה
21 דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: לא שנו אלא
22 בדרוזת הראשונים, ששנותיהן מרובות. אבל בדרוזת
23 האחרונים ששנותיהן מעומות - שתי שנים וקצתה,
24 כגנן שלשה עשרים. רבה אמר רב נחמן: שלש
25 שנים, כגנן שלש פקודות. דאמר מר: בראש השנה נפקדי שרה רחל ותהי. אמר רבה:
26 ליתנהו להני פללי. מכדי מתניתין מאן תקון - רבי, והא בימי דוד אימעותו שני, דכתיב "ימי
27 שנותיו בהם שבועים שנה". והאי "שפאמי" לא זכה להבנות הימיה" ודלמא איהו דרבנן אבא
28 אהי, ביהו דרבה שפאמי אפרה רבקה - לא מעשה. איני? והא מעשה ליה רבנן לרבי אבא
29 בר זבדא: נמיב איתתא ואלודי בנן? ואמר להו: אי נבאי - הוו לי מקפיייתא. רתגן דהוי קא
30 מדחי להו לרתגן. דרבי אבא בר זבדא אישקור מפרקיה דרב הונא, רב גידל אישקור מפרקיה
31 דרב הונא, רבי חלבו אישקור מפרקיה דרב הונא, רב ששת אישקור מפרקיה דרב הונא. רב
32 אחא בר יעקב אדמתיה סוסבינתא, תליתיה בארזא דבי רב ונפק מניה בתרזא ויקא. אמר
33 רב אחא בר יעקב: שיתן סבי הונא, ויבוליה אישקור מפרקיה דרב הונא, לבר מאנא דקמימי
34 בנפשיא "התכמה תחיה בעליה". גידשה מותרת וכו'. שני - אין, שלישי - לא. מתניתין מיני
35 רבי היא. דתניא: מלה הראשון ומת, שני ומת, שלישי - לא תמול, דברי רבי. רבן שמעון
36 בן גמליאל אומר: שלישי - תמול, רביעי - לא תמול. והתניא איתא: הו מנייהו אחריתא?
37 תא שמע, דאמר רבי היא בר אבא אמר רבי יוחנן: מעשה אפרע אלונית בצפורי, שפלה
38 ראשונה ומת, שניה ומת, שלישית ומת, רביעית פאת לפני רבן שמעון בן גמליאל, אמר
39 לה: אל תמולי ודלמא אי איתאי שלישית - נמי הוה אמר לה? אם בן מאי אסדהותיה
40 דרבי היא בר אבא. ודלמא הא קא משמע לן דאיתוי מתוקות! אמר רבא: השקא דאמרת
41 איתוי מתוקות - דלא יצא אדם אישה לא ממשפחת נכפין, ולא ממשפחת מצורעים, והוא
42 דאתחוק תלתא זימני. מאי הוה עלה? בי אתא רב יצחק בר יוסף אמר: עובדא הוה קמיה
43 דרבי יוחנן כבנישפא דמעון ביום הכיפורים שחל לחרות בשבת, ומלה ראשונה ומת, שניה
44 ומת, שלישית פאת לפני רבי. לבי מוילי. אמר ליה אבוי: רתגן ליה אבוי: חזי דקשירית אישקרא
45 וסכנתא! סמך עלה אבוי. ואול נסקה לחומה דאיתו בריה דרב יצחק בריה דרב
46 יהודה. דנסקה רחבא דפומבדיתא ושכיב, רב יצחק בריה דרבה בר בר חנה ושכיב, ונסקה
47 הוא ושכיב. אמר רבא: ומי אישק עבידי עובדא בנפשיה בי האי, והא איהו דאמר: אבין -
48 דסקבא, יצחק סוקא - לאו בר סקבא. אבין - ישנו בחורה, יצחק סוקא - אינו בחורה.
49 ועוד: אימך דפליני לענין מילה, בנישואין מי פליגי? אין, והתניא: ניסת לראשון ומת, לשני
50 ומת, לשלישי - לא תנשא, דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: לשלישי תנשא, לרביעי
51 לא תנשא. ושלמא גבי מילה - אישק משפחה דרפי קמא ואישק משפחה דקמימי קמא. אלא
52 נישואין מאי משקא? אמר ליה רב מרדכי לרב אשי, הכי אמר אבימי בתרזא דקמימי משמיה אלא
53 הונא: מעין גורם. ורב אשי אמר: מולי גורם. מאי בנייהו? אישק בניהו דאיראש ומת,
54 אי נמי, דפיל מדיקלא ומת. אמר ליה רב יוסף בריה דרבא לרבא: בעי מנייה מרב יוסף,
55 הלכה כרבי? ואמר ליה: אין. הלכה כרבן שמעון בן גמליאל? ואמר ליה: אין. אחויב אחיך בי?
56 אמר ליה: לא, סתמי היא, ופשט לך: נישואין ומלקות - כרבי, וסחות ושורר הבוגד - כרבן
57 שמעון בן גמליאל. נישואין - הא דאמר, מלקות - דתנן: מי שלקה ושנה - בית דין בנפין
58 אותו לכיפה, ומאכילין אותו ששורים עד שתתא פריסו נבקעת. וסחות - רתגן: אין האשה

1 חזקתה - נעשה לו זכרות. עקרתה - נעשה לה נקבות, כמו "אני קרתי ושתיי מימי"
2 (ישעיהו לו). אין לה ולד - קרא ויתרא הוא, דהא כתיב עקרה. לא שנו - דשוהה עשר
3 שנים. שלשה עשרים - עשרים ושבעה חרשים לימי זולת, וחוש כל עשר שנים ועיבור
4 לימי טומאה וטוהרה. דאשה מתערבת סמוך לוסתה. פקדוה - פקדוה כרין הוא
5 ופקדוה היקרות לשמור הפתול בראש שנה
6 ונזר עליון היין. להני כללי - דקמאר כל
7 דורות לש בעשוי שתי שנים ומנחה שתיקן.
8 ודלמא אחיך דלא וביא - ולא תסול כחובה.
9 בין דלא מפרקא אפית ורבי - לא איכפת
10 לה, ולא בעש לה קודשא בריך הוא על ענותיה.
11 איני הוא אמרו ליה בו' - אמנני פריך, דקתני:
12 יש אחרת שמא לא זכה להבנות ממנה, ויזכה
13 להבנות מי השניה. סוכיניא - זרעו למשיב
14 השתן, ואדם נעקר הימנן כתיבא - קמך - זרע
15 ככף תמר. שליש לא - דהחזקה עקרה. חי
16 מנייהו אחריתא - איזו ממשפחות נשבות
17 אחרונה. דנסמך עלה אמלאת דמר דרמז? דכל
18 חי וזר דרר משיתיה קמיתא ונקט שיתיה
19 דבריה. ובריתא עיקר. דרודו ברו קמיתא.
20 אמר רב אל תמולי - אלמא: מתניתא קמיתא
21 אחריתא, והאי מעשה ספק מיו של רבן
22 שמעון בן גמליאל דהו, מדקא מסדי עליה רבי
23 יוחנן שדיה אמר. וסוה הנגאמי, והוא רבי
24 את תמיש. דאיתוי מתוקות - רב יחי
25 דאשה מחוקת בשלש פעמים - כך היא
26 מחוקת בשלש אחרות. נפין - זרעין.
27 אישקרא וסכנתא - שאם חזקה בשני פעמים
28 והשלישי ניתן לדחות ממנה - היא מילה שלא
29 בזמנה, ואינה דוחה את השבת. וסכנתא -
30 נקטא נפשות. סמך עלה אבוי - על הא דרב
31 זכור דאמר, שפלה דרבי יוחנן בתלת זימני
32 הוא דהויא חזקה. בנפשיה - סכנתא נפשי. אבין
33 דסכנא - מה שאמר אבין משום רבי יוחנן -
34 שיש למסוך עליו. ישנו בחורה - רתגן
35 תלמודו. לשון אחר מצוי כל שעה לפני רבי
36 יוחנן, ואם חזר בו רבי יוחנן משום דברי שאמר
37 תתלה - שומע אבין וחזר בו רתגן בו, אבל רב
38 יצחק אינו מצוי לפניו, ופעמים שמע דבר
39 מרבי יוחנן ולמחר חזר בו רבי יוחנן, והוא אינו
40 יודע. דאיראש - השלישי ומת אי נמי -
41 נסבה וסלק לדיקלא ותפל ומת. למאן דאמר
42 מינן גורם - לא החזקה זו, שרדי מניעה אל
43 גרם לו סימון, שרדי אל מת מחולי. הכי גרסינן:
44 בעי מנייה מרב יוסף הלכה כרבי ואמר ליה אין
45 הלכה כרבן שמעון בן גמליאל ואמר ליה אין
46 אחויב אחיך בי - שאלתי מרב יוסף אם הלכה
47 כרבי, ואמר ליה הלכה, ופעם אחרת שאלתי אם
48 הלכה כרבן שמעון בן גמליאל, ואמר ליה הלכה.
49 ובדומה אני ששחק בי, הכי גרסינן: אבוי אלה
50 סתמי הוא ופשט לך - לא יצחק כרן תחומת
51 של משנה הי: שישתמו כרבן שמעון בן
52 גמליאל ויש שלשתה כרבי. דאיבא מילתא
53 דמחוקתה ושל כחרי זימני. ואיבא מילתא זביעין
54 תלתא זימני. ומשום דהי פשט לך כמר וכמר
55 כסתומים. נישואין הא תמיש, דסתם לך תנא
56 ידון כרבי, דקתני רשאי תמיש, שני - אין,
57 שליש - לא, כבנין אחיך לביש - אם חזר
58 והוא בשלישית, דמחוקת ליה ברשיעא מריר
59 זימני נלמך.

1 אפילה תרי, היא אמרה ולתוא. והשתא ניהא דא קאמר: הוא אמר מניה שרדי עשיו
2 החוקה ברלח זימני, ויש לה להפסיד בחובתה. והיא אמרה מניה. ומסיק דאנמת. ואם
3 טועת דאן יבול לחוקק - פסקי רובתנו דאנמת אפילו למשנת אחרונה. ודוקא כשטועת
4 שיש איהו דחזי ויחשקן שגאט מפקרת. לפי שבעלה לא ידע בה דמשקרת. כדאמרנן בסוף
5 נדרים (ז.צא.א). אבל במילתא דידע בה דמשקרא

6 — גאנת מדרב רבנא. לפי שאן אהשה מעיה
7 פניה דעתיך ולא מיפקרת בחובה מאי
8 ולא קאמר פרו רובי — אף על גב דלאדם
9 הראשון קאמר "פרו רובי" — הווא ברבא
10 בעלמא. ולא למצוה.
11 ואי סלקא דעתך ולא מיפקרת בחובה מאי
12 עבדתה — משמע דאי מיפקרת — נהא
13 דיש לה בחובה. ויתמה דאי מפקרא, אם בן
14 מעשעא פאריה רוביה. ואית לן למצוה דאדרבה
15 איהו דאי לא וכתה. כדמכח עילוי התיק רבינו
16 יצחק בן רבי אבהו. והבא בירוש' שווא עסק.
17 אבל קשה קמי' רבנא אמאי פרוי כבשה מעיניה
18 ולא פרוי גמי' אמאי ויציא. "כי היא רדיא פנין
19 — פירש רבינו תנא: לכל רבין דרפין מחמתה."
20 דוקא נהי מנתים אית לה. אבל חוספס — לית
21 לה. ודארתא נמשך תלא אוסיף לה. וקדיח מוא
22 דאמר בריש' אף על פי' (כחובת ג.ט.ב.) תניא
23 בחובה ככחובה. נפקא מינה למודת כו', ולא
24 קאמר נפקא מינה דמיהא מחמת טענה. וכתיבא בה
25 ודא ולא קאמר נפקא מינה לשהה עמה עשר
26 שנים. שיש לה בני תוספת. ולא גריעה מאילונית.
27 דאמר בסוף 'אלמנה נזונית' (כחובת ק.א.כ.) דש
28 לה תוספת — מילתא דפשיטא היא. כיון דלא
29 מחמתה פסיק, ומה דאי וכלא אם בית דין דופין
30 אוחו משום פריה רוביה. ורוביה הם מפריש. ודמלא
31 מילי דיה תניא בחובה (כחובתה). ומצוה
32 וחסריותה דאן ליה בחובה אף על פי שיש להם
33 תוספת — והם משום דאינאן מילתא ולא
34 תנקשה משעלם. ולא יתכן ולענין "פרעתה" יאל
35 יהי תניא בחובה כחובתה. דאחבה — לא אמר
36 כלום. ובתוספת — לא נאמן "פרעתה" כדמכח
37 כדמכח פשטא דשבתא ביה רדבי מדינתא בכאב צמיגא
38 ז.א.א. ויש לדחות דהתם לא הוסיף חזן עצמו. כי
39 אם שבתאי אביו. ולא חשיב כשאר תוספת. ואין
40 להאיך באתן. בן מצאני בחובתה סתם שפסך
41 רבינו יצחק בן אבדחם על אשה שהיתה טועת
42 על בעלה לן אף לאיש נבחרתו. והאיש חזן טוען
43 כי גידלה לו נבחרת אגשית. אף היא טועת ונרמס
44 שאי יכול לבעול. ולא מוסיגא מדרב המנאן.
45 כיון שהיתה חובתה בחובה. והכא שרודה העל
46 שאי יכול לבעול — פסק גרעין יתכן טען וכתובה
47 אפילו היא נאן. ולא חזן ולחוקק — כיון דאין יכול
48 כלל לקיים לה טענה. ודוקא מנה האמתים. אבל
49 תוספת — לא יתן. דואו בנכנסה לחופה ולא
50 נבעלה עמה בתוסף בריש' אף על פי' (כחובת
51 נו.א) דשמא לא כתב אלא על מנה דחבת ביאת.
52 ולרב האי נאן. ולא חזן ולחוקק — כיון דאין וכן
53 חתוקין. אבל דומיהת שהנביטה לו — דחייב הכל
54 מה שידוע שהנביטה לו אבל מה שחבתין דנויאי
55 נודלה למנה דכלה — נראה לו דחייב כיען
56 תוספת. ומיהו. אם יכול לתקופתה. שיש כאן לכל
57 הפרות ובעת טערה. אבל אין לו כח למקום — על
58 זו נראה לו. ויהי תוספת. דשן דחבת ביאה
59 בכחבסת ערשה. ואם אין לבעול מחמת טעמה עז' — כחב דאם חתוין שלש שנים — דמתוך עוד שנה. ואף על הקשוי כחב שאין לה למודת לסתור בעניה. כי רדמי שדי מרובים. ותסעם
60 דמסך רבינו רבנאל אלא תוספת בבאה מחמת טענה משום דארתא לא ילמפך לא כתב לה — זה הטעם אין שייך באין יכול לבעול. ודמיע דידע דנשאת לו מתחלה לכך.

1 הוא דאם אפלת בנו עשר — כשאנו באין לכופו להוציא. הוא אומר: הפילה בתוך עשר'.
2 ועדין אין זמן להוציא. דהתן מונה משהה שהפילה. והיא אמרה לא אפילתי — אלא
3 עקרה אני. החוקק לפילים — יוציא אותן בחובה. שגא לא ובה ליבנות מנמה. אפילה
4 תרי — ולא ארציא. היא מרמזת — וכופין אותה. ולא שווא חובתה נידושקן. אלא ששלטני
5 לכופו לקיים פריה ורביה. **משנה אבל לא**
6 **האשה** — וטעמא מפריש גמורא. **גמרא** לוי' **דברי הנשבע** — דכתיב (ויקרא ט"א) "דחבב
7 תוכיח" — ודוכיח מי שמקבל חטונה. אביך הוא
8 — יעקב לא עשה. אלא הם שני מפני דרכי
9 שלום. איך אף — וכתוב "ויאמר ה' עגלת בקר
10 תקח בידך ואמרת לכובר' וכו' — הקדוש ברוך
11 הוא עזר לשנות. ואינו יקן — שרה אמרה
12 לשון כוון. וכפולה הקדוש ברוך הוא הדבר
13 לבחוב. כתיב "למה זה יצחק שרה וכו' ואני
14 זקנתי". ושניה הדבר מפני השלום. משמתי דרבי
15 יוחנן — הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה. ואחריכתי
16 לאפיהו — ולא אמרה רבי יוחנן מעלת. הלכך
17 לו כבוד. ולא רצו להבחישו. ובי אבוח קרוב
18 למלכות הוה. כדאמר בסנהדרין (ד.א.)
19 ובכחובת (ז.א.א.) דמשוך אמתהו דאי קסה
20 רבא דעמיא. מדרבא דאמתיה. ויהי חזו —
21 והיא חובעת לנרשה. לפי שאו זהו לה בנים.
22 דאתאי לקיים דתיא אבי — ויתבעוה לנרשה.
23 לא מפקדת — ואם רוצה את אלמנה — אין אן
24 כתובה. פסיוו ידלה — בוקרתה מה תא עליה?
25 חוסיא ידיה — עץ שמשען עליו עליו קרובה
26 ואם תמות יקברתה. אוכי ילית' לי היא כריסא
27 ומי יתן שלא שתייה. ותלדי לי עד כרס אחא.
28 שני בנים. אחי — תאומות.
29 אוחותא

והוא אמר: אפלת בנו עשר, והיא אמרה: לא אפילתי. והוא אמר: אפילה תרי, ולא ארציא. היא מרמזת: וכופין אותה. ולא שווא חובתה נידושקן. אלא ששלטני לכופו לקיים פריה ורביה. משנה אבל לא האשה — וטעמא מפריש גמורא. גמרא לוי' דברי הנשבע — דכתיב (ויקרא ט"א) "דחבב תוכיח" — ודוכיח מי שמקבל חטונה. אביך הוא — יעקב לא עשה. אלא הם שני מפני דרכי שלום. איך אף — וכתוב "ויאמר ה' עגלת בקר תקח בידך ואמרת לכובר' וכו' — הקדוש ברוך הוא עזר לשנות. ואינו יקן — שרה אמרה לשון כוון. וכפולה הקדוש ברוך הוא הדבר לבחוב. כתיב "למה זה יצחק שרה וכו' ואני זקנתי". ושניה הדבר מפני השלום. משמתי דרבי יוחנן — הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה. ואחריכתי לאפיהו — ולא אמרה רבי יוחנן מעלת. הלכך לו כבוד. ולא רצו להבחישו. ובי אבוח קרוב למלכות הוה. כדאמר בסנהדרין (ד.א.) ובכחובת (ז.א.א.) דמשוך אמתהו דאי קסה רבא דעמיא. מדרבא דאמתיה. ויהי חזו — והיא חובעת לנרשה. לפי שאו זהו לה בנים. דאתאי לקיים דתיא אבי — ויתבעוה לנרשה. לא מפקדת — ואם רוצה את אלמנה — אין אן כתובה. פסיוו ידלה — בוקרתה מה תא עליה? חוסיא ידיה — עץ שמשען עליו עליו קרובה ואם תמות יקברתה. אוכי ילית' לי היא כריסא ומי יתן שלא שתייה. ותלדי לי עד כרס אחא. שני בנים. אחי — תאומות. אוחותא

הוא אמר: אפלת בנו עשר, והיא אמרה: לא אפילתי. והוא אמר: אפילה תרי, ולא ארציא. היא מרמזת: וכופין אותה. ולא שווא חובתה נידושקן. אלא ששלטני לכופו לקיים פריה ורביה. משנה אבל לא האשה — וטעמא מפריש גמורא. גמרא לוי' דברי הנשבע — דכתיב (ויקרא ט"א) "דחבב תוכיח" — ודוכיח מי שמקבל חטונה. אביך הוא — יעקב לא עשה. אלא הם שני מפני דרכי שלום. איך אף — וכתוב "ויאמר ה' עגלת בקר תקח בידך ואמרת לכובר' וכו' — הקדוש ברוך הוא עזר לשנות. ואינו יקן — שרה אמרה לשון כוון. וכפולה הקדוש ברוך הוא הדבר לבחוב. כתיב "למה זה יצחק שרה וכו' ואני זקנתי". ושניה הדבר מפני השלום. משמתי דרבי יוחנן — הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה. ואחריכתי לאפיהו — ולא אמרה רבי יוחנן מעלת. הלכך לו כבוד. ולא רצו להבחישו. ובי אבוח קרוב למלכות הוה. כדאמר בסנהדרין (ד.א.) ובכחובת (ז.א.א.) דמשוך אמתהו דאי קסה רבא דעמיא. מדרבא דאמתיה. ויהי חזו — והיא חובעת לנרשה. לפי שאו זהו לה בנים. דאתאי לקיים דתיא אבי — ויתבעוה לנרשה. לא מפקדת — ואם רוצה את אלמנה — אין אן כתובה. פסיוו ידלה — בוקרתה מה תא עליה? חוסיא ידיה — עץ שמשען עליו עליו קרובה ואם תמות יקברתה. אוכי ילית' לי היא כריסא ומי יתן שלא שתייה. ותלדי לי עד כרס אחא. שני בנים. אחי — תאומות. אוחותא

הדרן עלך תבא ועיבמותו

יבמות. הבא על יבמתו – פרק שישי דף עמוד א – מותר מהדורות "אבן ישראל" (טוינזליץ) קפה רש"י

1 אחותא – תאומות ובנותיו הוי. ועשא בת חורין – כדי שהיא מותרת ליעשא.
 2 ומדכתינן לרבה אילנא מפקדא. מנה חקרי נהו – לפי שלא היתה יכולה ליעשא
 3 היתה מפקדת בעצמה והוציאם בה לפיכך כפי רבא רבה לשרהרה.

הדרן עלך הבא על יבמתו

1 **אחיותא.** ולא מפקדתי? והאמר רב אחא בר רב קטינא
 2 **אמר רבי אמר רב יצחק:** מעשה באשה אחת שהציעה
 3 **שפתה והציעה בת חורין,** וכפו את רבה ועשאה בת
 4 **חורין! אמר רב נחמן בר יצחק:** מנהג הפקר נהגו בה.

הדרן עלך הבא על יבמתו

1 **אלמנה** לכהן גדול, גרושה והולצה לכהן הוייתו,
 2 הכניסה לו עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל,
 3 **עבדי מלוג – לא יאכלו בתרוקמה, עבדי צאן ברזל**
 4 **יאכלו.** ואלו הן עבדי מלוג: אם מתו – פתחו
 5 לה, ואם הותרו – הותרו לה, אף על פי שהוא
 6 חייב במזונותן הרי אלו לא יאכלו בתרוקמה. ואלו הן
 7 עבדי צאן ברזל: אם מתו – מתו לה, ואם הותרו
 8 הותרו לה, והאלו והוא חייב באחריותן הרי אלו
 9 יאכלו בתרוקמה. בת ישראל שניסת לכהן והכניסה
 10 לו עבדים, בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל,
 11 הרי אלו יאכלו בתרוקמה. וכת בהן שניסת לישראל
 12 יאכלו בתרוקמה. בת ישראל שניסת לכהן והכניסה
 13 לו עבדים, בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל,
 14 הרי אלו יאכלו בתרוקמה. **גמרא:** ועבדי
 15 מלוג לא יאכלו בתרוקמה. והתם פומיהו פאיב להו.
 16 קנינו דתניא: מנון לכהן ששנשא אשה וקנה עבדים
 17 ששאלו בתרוקמה – ששומר: "לכהן פי קנה נפש קנין
 18 כספו הוא יאכל בו". ומנון לאשה שקנתה עבדים,
 19 ועבדיו שקנה עבדים, ששאלו בתרוקמה – ששומר:
 20 "לכהן פי קנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו". קנינו
 21 שקנה קנין – אוכל! כל האוכל – מאכיל, כל שאין
 22 אוכל – אינו מאכיל. והא? והרי ערל וכל תמאמים,
 23 שאינן אוכלין ומאכילין! התם פומיהו פאיב להו.
 24 ודרי קמור, שאין אוכל – ומאכיל! אמר רבנאי: קנין
 25 אוכל קאמר, קנין אוכל – מאכיל, שאינו אוכל –
 26 אינו מאכיל. ורבא אמר: מדאורייתא מיכל אכלי,
 27 ורנן הוא דגניו בהו, גדי ששומר: איני איני אוכלת, עבדי אינן אוכלין, וזנה היא אגלו!
 28 הלכך אתי לאפקדנה. רב אישי אמר: גזירה שפא מאכיל לאמר מיתה. אלא מיתה, בת
 29 ישראל שששאת לכהן לא האכיל גזירה שפא מאכיל לאמר מיתה! אלא אמר רב אישי:
 30 באלמנה פתנת דתאיתי לאורתי: מעשרי אכלי בתרוקמה דיני נשא, ואינסי ליה להאי
 31 אכלי בתרוקמה דרבנאי, והשתא די לי למיתיה פומיהו דיני. ולא דיעה דמעיקרא לא
 32 שפיתה לנפשה חללה, השתא שפיתה לנפשה חללה. מינה פאיתמה כהנת, אלקמה בת
 33 ישראל מאי איפא למימר? באלמנותה לא פליגי רנן. איתמר: הפמקנת שום ללקמה, היא
 34 אומרת: כלי איני נאמלת, והוא אומר: דמים איני נותן, הדין עם מי? רב יהודה אמר:
 35 הדין

1 **אלמנה** נדה גדול. עבדי מלוג לא יאכלו – אפילו למאן דאמר (עינין מ.ב.). קנין פירות
 2 כקנין הגוף דמי – לא חשיב כחבי קנין כספו. כיון שאין הגוף שלו, כמו שאין
 3 יצאן בשן ועין לאיש, אפילו למאן דאמר קנין פירות כקנין הגוף דמי, כדאמר ב"הובל"
 4 (בבא קמא פט.ב.). וקנין זה לכביא ראיא דברתורמה אולין בתי קנין הגוף דכרישי פרק בורא
 5 דבריותא (כ.ד.ב. אמר, גבי דמפקדי עבדי אר
 6 לחיות. ומעובד שו טחורו אוכל בתרומה, אף
 7 על פי שאין לרב פירות, אלא הגוף, אפילו למאן
 8 דאמר קנין פירות כקנין הגוף דמי איתא.
 9 **מנון** לכהן כו' – מנתונין דקתני בספאי: כת'
 10 ישראל שניסת לכהן דעבדי מלוג שלא אוכלין –
 11 לא בעי למפקד, דהנה אפוא דאכלי מבח האשה
 12 עצמה שאוכלת, ולא מבח הבעל, משום קניו
 13 שקנה קנין, לחבי פריך מבריותא דקתני: קניו
 14 שקנה קנין אוכל, ואם כן, אפילו אינה אוכלת –
 15 יש להם לאכול. **לכהן** ששנשא אשה כו' –
 16 הוא חרין שאינס, אלא נקט נשא משום דאריסה
 17 מדרבנן לא אכלה משום ועלאל (בחובות ג.ב.) או
 18 משום טמנות. וכן כן יקנה נפש –
 19 הוא דרשנין לעיל בפרק דבבא על יבמתו (מ.א.).
 20 פתח דבא קנין שנשאת בת גרים – הייתי מנפש'
 21 ויתרא. **ועבדיו** – שקנה עבדים – אפילו לרב'
 22 מאי. דאמר (בבא קמא פט.ב.) אין קנין לעבד כלא
 23 דבר אפילו על מנת שיצאו בו לחירות, משיבת לה
 24 עבדים שקנה עבדים – מפקדן עבדי, והוא
 25 בתרומה, כדאמרינן בפרק בורא דבריותא (כ.ד.ב.).
 26 **גזירה** שזאת האכיל לאורי מיתה – ובעבדי
 27 צאן ברזל לא שייך לגנוה. אפילו למאן דאמר
 28 (בסמוך): הדין עמה – דכל זמן שלא גבתה אותם
 29 בבית דין אוכלין מותר, ואורי שנבתה ושמו לה
 30 בית דין – הרי כאלו קנתה עבדים לאורי מיתת
 31 בעלה.

אלא

ברשינו

32 מטהה בת ישראל שניסת לכהן לא
 33 תאכל כסו כו' – תימה: דלא דמי,
 34 דהתם ליכא למיטעי, דהא בדיי דבעל היתה
 35 אוכלה בעצמה ועבדי אינה אוכלת. אבל כאן,
 36 אם יאכלו עבדים בדיי דבעל, אף על פי שבעצמה
 37 אינה אוכלת, איכא למגנח מאן תאכלם כו'
 38 לאורי מיתה! ואית ספרים דרשי: בת ישראל
 39 שניסת לכהן לא תאכל. ופריך: דהיא עצמה לא
 40 תאכל, כיון שאין תאכל אורי מיתה. ולספריים דרשי
 41 נמי לא תאכלי – איכא למימר דאפילו מילתא
 42 פריך: שלא תאכל ולא תאכלי, אלא תבדקי
 43 תאכלי משום דתתא ליה לאקשוי עבדים
 44 אעבדים.

35 הדין
 36 ליה – לכהן גדול, אכלי עבדי בתרומה גזרייה. השתא, כשמת, הרי למילתא קמיתא, ויאכלו עבדי בתרומה דבי נשא מעיקרא. באלמנותי הראשון, אלמנה בת ישראל – דלא
 37 מצינא אורייה, ומאי איכא למימר? מאי עשית לא אכלי בדיי, הא לא גרעת מעבד שקנה עבדים לא מילי – לא חילק בין אלמנה באלמנה. והמנכח שום לבקח – כספי צאן
 38 ברזל ששמה לו בחבובה, הדין בליים דברי המסיים, וכטוריה ובתא לטול בחבובה. היא אומרת כלי איני נשלת והוא אומר דמים איני נותן – כמו שקבלתי עלי בשומא.
 39 וזאתו וכן באורייתו, ושלי חק.

קפ"ו יבמות. לאמנה לכהן גדול – פרק שביעי דף סו עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (רשניולץ)"

תוספות

כרשני

1 תרומה – אומר רבינו יצחק. דעיקר קימו למאכל בתמא. דהו דעיקר
2 לארם – דהא אסור ליתנם לכרמה. משום תפסד תרומה. ומכל מקום חזק לארם, דאי לא חזו
3 ככל לארם – פטורין מתרומה ומעשר. כדאמר ריש"ל בר"ל גדול" (שבת סח.א).
4 לא יאכלנה כרשני תרומה – דאין תרומה (עירובין כ"ב.) מערבין לישאל בתרומה. דשרי
5 בתנאה אומר רבינו תם. דהיינו דוקא תנאה

6 הדין עמו, ורבי אמי אמר: הדין עמו. רב הודה
7 אמר: הדין עמו, משום שבה בית אביה - פירה
8 אמר: רבי אמי אמר, הדין עמו, פון דחמיס קרי: אמר
9 מנה - בתו לו, ואם הותרו - והתירו לו, הואיל
10 ותיב פאתריותן - ואכלו. אמר רב ספרא: מי קתי
11 והן שלוי? "הואיל ותיב פאתריותן" קתי, ולעולם
12 לאו דידה ענהו. וכל היבא דתיב פאתריותן אכלי
13 בתרומתן; ותתנו: וישאל ששכר פרה מנהן - הרי זה
14 ואכלנה כרשני תרומה. כון ששכר פרה מישאל,
15 אף על פי שמונחתה עליו - לא ואכלנה כרשני
16 תרומה! וספרא? נהי נמי דמתיב מנהן ואבדי
17 באונסיה, בכשה, ובנפתח דמיה מי מתיב? הא
18 לא דמיא אלא לסיפא: וישאל ששם פרה מנהן -
19 לא ואכלנה כרשני תרומה, אבל כון ששם פרה
20 מישאל - ואכלנה כרשני תרומה. ותיב רבה ורב
21 ויפא בשלהי פריה דרב נתן, ותיב וקאמי: תניא
22 פותיה דרב הודה, ותניא פותיה דרבי אמי. תניא
23 פותיה דרבי אמי: עברי צאן בקול ויצאון בשן ועין
24 לאיש, אבל לא לאשה. תניא פותיה דרבי הודה:
25 המכנסת שם לה לבעולה, אם רצה הבעל למכור - לא
26 ימכור, ועל קול אלא אפילו תכניס לה שום משלו,
27 אם רצה תבעל למכור - לא ימכור. מקרו שניהם
28 לפרוסה, זה היה מועשה לפני רבן שמעון בן גמליאל
29 ואמר: הבעל מוציא מיד הלוקחות. אמר רבא אמר
30 רב נתן: הלכה כרב הודה. אמר ליה רבא לרב
31 נתן: והתניא פותיה דרבי אמי! אף על גב דתניא
32 פותיה דרבי אמי, מסתברא מעמא דרב הודה,
33 משום שבה בית אביה. היא איתתא דעייניה ליה
34 לרבא, ואיזנה דמילתא בכחיה, שכיב, שקלתה
35 ותיב ופרסיה אמיתא. אמר רבא: קתייה מיתא.
36 אמר ליה נאנאי, פריה דרב יוסף, פריה דרבא, לרב
37 נתן: והאמר רבא אמר רב נתן: הלכה כרב
38 הודה! אמר ליה: מי לא מודה רב הודה דמחוסר
39 גוביאי? וכון דמחוסר גוביאי - פרשניה קאי. רבא לטעמיה, דאמר רבא: הקדשו, המין,
40 ושחרור

1 הרין ענה - ותסול כליה. יאכלו - ומדאכלי בתרומה - שמע מנה דידה ענה. ששבר
2 פרה מישאל - הוא שוכר חייב באחריותה אם נגבה וא נאבדה, וקתינ לא יאכלנה
3 כרשני תרומה. הכי גיסינ: ותפריא מינו בני דרביב מנבב בארה אמריה ובתשה
4 ובנפתח דמיה מי מתיב - שוכר פטור מן האנסין, וכן אם בתשה ואם דאן דמיה. דא
5 - מתניתין לא דמיא אלא לסיפא. אבל כון
6 ששם פרה מישאל - ברמיס, כששברה הימנו
7 שנתא לא והתנה עמו לחודיה לו ברמיס
8 הללו, שאם בתשה וא תאנס או יחלו פרות
9 בעולם יתן דרמיס. יאכלנה כרשני תרומה -
10 דואל וקבלה באחריותה. ואף על פי שדורות
11 בעניה אם לא פתחו דמיה - כל כמה דלא
12 דהדר דידה הוא. ונבי יבסאי נמי, אף על גב
13 דהדר דעייניה. כיון דלענין אורח חולא קיי
14 ברשותה - אכלי. כשילוי פריקה - בסיסיס
15 דהרשה. כון ועין לאיש - אם סימא הבעל את
16 עניו. אבל לא לאשה - אם סימחה עניו. ולא
17 דידה הוא. לא ימכור - שאם נענה משול
18 כליה. מכרו שניהם - או זה או זה. לפרשתא -
19 אורחא ומילתא קטן, שאין אדם מוכר כלי
20 משעמיאל לא מונחה. הבגלי מציא - אלא
21 מביעאי דאם מכר הוא בעל דעהו. ומת או
22 גישה - דהיא מציא מיד הלוקחות. אלא
23 אפילו מתה היא דא מציא מיד הלוקחות.
24 דמכירה לא מכירה היא, שאם מתה הוא
25 בחייה ומצאנה מכירה סלה (כיון כל מן שהיא
26 קימה. קימה שיתא - ומכריב המת אסור
27 גימא. וכן בקדשה, דגמט "שם" שם מעגלה
28 ערופה, פריק "נגמר הדין" (סנהדרין ג.ב.) פי
29 לא מודה רב הודה יחוסים מציא - אף על
30 גב דהדין עמו, מודה הוא דכל כמה דלא
31 נבנתה מניה - לאו ברשותה קימי, אלא
32 שיעבדא בעלמא אית לה לעליות. דהא אם
33 נאנסו או נאבדו - חייב באחריות. וכיון
34 דברשת יתמי ענהו - היא הקדש אדקדשה
35 יתמי ומפקת ליה לשיעבודיה, והכי דמי. רבא
36 לשעמייה בן - הקדש - דקדש קודשת הנקח. כי
37 אית נאנאי. אבל קדושת דמיס - לא ברותן
38 (עירובין כ"ב.) מוסק עד דתי פודה תבסיס
39 הללו. כי חמי - נכרי שהלוא את ישראל על
40 מנהו אור תפסח - אסור בתנאה. דאין אסור
41 חמי ומפקת ליה לשיעבודא דגברי. והא דתן
42 פריק "כל שעה" (פסחים ל"א.) מותר בתנאה -
43 רבא מוקף לה דתם כשהרדיה עניו. שנתו
44 ישראל בביתו של נכרי, דהחזו לא מיחסר
45 גוביאי.

1 פירש בקונטרס. כששברה הימנו דתנה לחודיה לו דמיס אלו אם בתשה או תאנס או יחלו פרות. ואומר רבינו יצחק. דאסור לעשות כן משום רבית. כדמוכח בפריק "איוור נש" (עם ס' ד.א.)
2 דא איתר בשאלא עברי" צאן ברזל ויצאן כון ועין - תמה לרבינו יצחק. מה ראה מייחז מנבא לרבי אמי. דאן רב הודה דמי מודה דיצאן בשן ועין לאיש. ודחסיב בעבדו. כי היכי
3 דחסיב כספו לענין תרומה. דתני: עבר צאן ברזל יאכלנה בתרומה. דהרומה וטון ועין אדן הוא. כדפירשתי במתניתין. ועד הקשה הרב משה. דאן רב מודה דידהו דמחוסר גוביאי.
4 ואם כן ברשותה קימי, שחרור משכבא. כדאמר גובי אמיטאל דמילתא דפרסיה אמיטאל. דאפילו לרב הודה מפקיען מדי שיעבוד. דאפילו שחרור שן ועין. ומלמלא
5 אמרין בהיובל" (בבא קמא פ"ט.) דמפקע מדיי שיעבודא ואין לומר דרבה ורב יוסף דייקן מהבא תניא כותיה דרבי אמי ליה ליה דרבא, דאמר שחרור מפקיע מדיי שיעבוד - דהא
6 מתניתין דהירושל' ענין גימא. דייק. ליה אית לומר. ליה ליה דהוא טעמא ולעקב כיון דמחוסר גוביאי ברשותה קימי. ידא רבא אית ליה דהוא טעמא ואפילו ביה קאמר רבא
7 לרב נתן: והא ענין גימא אית ותיב רבא ותיב רבא בריב חיים מורדיש. דייק מ"אבל לא לאשה. ותמיס ליה איתר. דפשיטי. אלא ליתר מיתא דאין רבא אית לאשה
8 - משום דהדין עמו. **הבעל** מוציא מיד הלוקחות - פירש בקונטרס. דאפילו מתה היא. מציא הוא מיד הלוקחות. משמע מתוך פירושו דמן שן שהאשה חיה - אלא הבעל יכול לחוציאם
9 כשכבר הוא עצמו. אלא כשכלום האשה, ודא יורש כיה. והיא חיה כולה למעות בריס. ותימה הוא: רבין שדוכריב קיימא כל מן שהאשה שותקת - למה תוכל לבעל מכירתו במצאנה
10 על תבמ דרמיס אן ברם כלום. ועוד דאפילו אם האשה חיה כולה למעות מתיס - נראה דהא חיה הבעל יכול לחוציא אור מיתה, ולא אמרין דמקום אשון אף - כיון שחבר במצאנה
11 ברמיס עמיה" מי שדחה עמו (כתובות א"ב.) גבי דהוא אבא רבין כותיהו דרביה טכות דנאה. אמר איתא אם מעשרה - לא מופעית. כי כשבא אימיה, אהא איתו וקא מערע.
12 סר מי רב מנא: איתו במקום אימיה קאי. אמר ליה רבא: נהי דאריותא דמיסיה לא קיבל עליה - אריותא דידה קיבל עליה. ונראה פירושו רבינו גונזאל. דאן ומקח קיים כלל אפילו
13 שעה אחת, דתן כון תהא אשה צריכה לטרוח ולחזור לחוציא מיד הלוקחות אור מיתה הבעל. ולא דמי לאשה שתרפת מנכסיס משועבדים לכתובה - דהדתי היא מכירה. דשמא
14 לא תהא אשה צריכה לטרוח שפיריה לא כתובה. ואם נתן מוכר דרי. אבל היבא שאין יכולים לטקא בכסיס - תקנו שדוקא בטל אילתו.

יבמות. אלמנה לכהן גדול – פרק שביעי דף ס עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (טויזנליץ)" קפט

הסופות

פוסל ואן מאביל – נראה לפרש שהעובר פוסל בעבדי אביו, ואן מאביל את אמו.
 2 תרתייחו אנדמיס ליכא למישר: פוסל בעבדי אביו ואן מאביל בעבדי אביו, דבין
 3 דאשמעוין דפוסי – הכי משכחת שיאביל: ובקונטרס פירש כולה מילתא אאמו, אף על
 4 גב דאעבדום קאי – הכי קאמר: שהעובר פוסל אמו ודא מאביל את אמו ודא חרין לעבדו
 5 דפוסי. **למאי** נפקא מינה לעובר במעי כותח
 6 – אף על גב דעל כירך דרשנין תיבא ודשא
 7 דלוד מאביל, דמוצי מעבטא אמירין לקבן תב?
 8 ישראל לבחן ותיחא מעשרת ולא מאביל, דהחם
 9 לא שייך טעמא דעובר במעי ודה זר הוא, דאפילו
 10 זר מאביל את אמו, ואפילו נמור, כדאמירין לקבן
 11 (ט.ט.), מכל מקום מביעאי ליה לעינן עבדים,
 12 דאיכא למישר דוקא לעינא אמו דכתב בה קרא:
 13 "יוליד בתו הם יאבול", דמינה דרשנין שמעיל
 14 את אמו, דרשנין לוד מאביל, אלא בעביס
 15 שאוכלים מטעם עין קפא – לא קאמר קרא לוד
 16 מאביל, אשית לוד לא.
 17 **היינו** קדמא זו שמעתי כו' – דרבנן שהו
 18 אומרין לו כן הוא סברי דטעמא משום
 19 דלוד מאביל.
אובלין כעבול כל הימנחא מולא – הה
 20 מצי למישר דטעמא דרבנן משום
 21 דלא סבידא לוד דרשא שראין לוד זר אן מאביל
 22 לגבי בעביס, ולית לוי חו דעובר במעי ודה זר
 23 הוא, אלא כבלה ותיחא בידו דטעמא משום דלא
 24 יכו וכו בעוב, וקעז תימיה ודא סתמטא מעשה
 25 דייקה עד שילוד הוא לעובר ולא לבני משפחה,
 26 קשה לרבינו יעקב: דנתן פריק "וצאת דופן" (נה
 27 מד, ט) דבן כן אחד פוסל מן דהורמיה, ופריך
 28 בגמרא: מאי איריא כן יום אחד? אפילו עובר נמי
 29 ומישר ב ששת מתניין בתבן שיש לו שתי נשים,
 30 אחת גרשה ואחת שאינה גרשה, רש לו בנים
 31 משאינה גרשה וכן יום אחד מן הגרשה פוסל
 32 בעבדי אביו, ולאפוקי מדברי יוסי, דאמר עובר
 33 נמי פוסל, קא שמעו לן: כן יום אחד – אין, עובר
 34 לא, הישא, למה ליה לאקמי בביש לו שתי
 35 נשים אפילו אין לו אלא אחת גרשה, ודוקא כן
 36 יום אחד אלא עובר – לא, דארביל בשביל כל
 37 המשפחה כולה לרבנן ואמר רבינו יעקב דרב
 38 ששת לעמידי, דאית ליה רבי' שנת': המובה
 39 לעובר קנה, ולא אביל בשביל המשפחה, ולדחי
 40 מוק בביש לו בנים משאינה גרשה, ואין העובר
 41 שמעני גרשה פוסל, משום דלא הישנין
 42 למיעטא, דסמך מיעוטא דמפלות למחצה
 43 דנקבת דהוה לוד זכרים מיעוטא, כדלקמ?
 44 ולאפוקי מדברי יוסי, דרבי יוחי למיעטא,
 45 ואתי שפיר דברק' ימי שנת' (בבא בתרא קמ"א)
 46 פריך למאן דאמר תמזה לעובר קנה דמתנן
 47 "וצאת דופן" (נה מד, ט) כן יום אחד נחלו מתנול
 48 אכל עובר – לא, ולא קרא משרש רבי יום אחד
 49 פוסל, דאיכא לאוקמא משרש שנים יום
 50 ו' וסבידא ליה – אף על גב דשמאל ספק
 51 באף על פי' (בתוס' ט.א.) סבכי יוחנן הסנדלר,
 52 דאין אביל מקבא דרב שלא לא עלעם – שמואל
 53 חשיב עובר כבא בעלמא.
 54 אין

ושהרוז – ישראל ששיעבי עבדו לבעל חוב, ושהרוז הלוח – יצא לחרות, והמלוה
 2 עוב מלוה ממוקא אחר, כבתיבתא – שהיא אלף וזו, דוא מאי דאשכח – בשריחיה
 3 אשכוח, אבל ליתין דמי ויפסקי לא – אלא של חן עולמית, קא שמענו לך.
 4 **משנה** ותיחא מעשרת – אף על פי שיש לה בנים והימנו ודא אובלת בתרומה –
 5 לא יאבול עבדי צאן ברזל בתרומה, לפי שהן
 6 שריעין, ויש לעובר בהן חלק, אף לעובר
 7 כה להאיביל בתרומה, אס משום דקסברי עובר
 8 במעי ודה זר הוא, אי משום דקסברי לוד –
 9 מאביל, שאין שילוד – אין מאביל, שאנטי
 10 (ויקרא כב), "יוליד בתו הם יאבול בבלחמך, קרי
 11 ביה יאבול", שהעובר פוסל – אם בת כהן
 12 נישאת ישראל, ותיחא מעשרת, ואין לה כן
 13 אחר – פוסלה מלושב לבית אביה בעוריה,
 14 ואינו מאביל – אם בת ישראל לוד היא, ונת
 15 ותיחא מעשרת – אין בעובר כה להאיביל
 16 ודא חרין לעבדים, אף בת כהן לקבן – כיון
 17 דאמרת: שאין לוד וינו מאביל, חרין העבדים
 18 אובלין בתרומה מפני חלק של עובר? שדרי
 19 עבדו, וכן, ואין אובלים אלא בשבילה, ודא אין
 20 בו כה להאיביל: **גמרא** במעי בתת – כן כהן
 21 מעשרת מן, אי אמרת משום ורות – ליכא,
 22 ואי משום שאין לוד – איכא, וז' לא נספתי –
 23 לאיחור, אלא דהיתרא: שי' לו בנים אחיים –
 24 לבד מעובר, או אובלים – העבדים בשביל
 25 בנים, דעובר לית ליה זכיה, בשביל משפחה –
 26 שאן אחד משראל שאין לו וירשין, וכל וכו
 27 שלא לוד ויהא עובר וזכה הקרוב לירשת כהן
 28 ואובלים בעניו, זו דברי רבי יוסי – ולא סבידא
 29 ליה לשמואל דעובר אית ליה זכיה, בנרתחא –
 30 בעל אגודה, לישן אדח: שם מקום ערותא אובלי
 31 ששמו בגדי, כ' ישיח – לפרסם את הדבר.
 32 תיח גנים – דבוקן, ולא ותיחא מעשרת, אלו
 33 ואלו – עבדי מלוז ועבדי צאן ברזל אובלים
 34 רעבדי מלוז אובלין בשבילה, שהיא אובלת
 35 בשביל בניה, ועובר צאן ברזל אובלין בשביל
 36 בנים, ותיחא מעשרת – ולא תיחא ליה בנים, אלו
 37 ואלו אין אובלין – שהעובר אינו מאביל לא את
 38 אמו ולא את העבדים, תיח גנים ותיחא
 39 מעשרת עבדי מלוז אובלים – שהם של ואן
 40 לעובר חלקו, ודא אובלת בשביל בניה.
 41 עבדי צאן ברזל לא יאבול מפני חלקו של עובר
 42 – שיש לו חלק בהן, דאית ליה זכיה, ואלו
 43 ידעו דן דמרתין לחלק, לפיכך ערותא אובלי
 44 לאבול, שהעובר פוסל – בת כהן המעשרת
 45 משראל, ואינו מאביל, בת ישראל המעשרת
 46 מן, לוד את עבדי, תיחא סבאלת – לקבן
 47 מפרש ליה, כולן זכרים – לא גרסינן "ובול",
 48 אלא כהי גרסינן: זכרים יאבול וכו' לקבן בלא
 49 יאבול, אם יש זכר בגנים – אובלים העבדים
 50 בשבילה, ולא הישנין לחלקו של עובר, שנת
 51 נקבה ודה ואן לא חלק במקום כן, ותאמלוד
 52 לומר ודה וכן – שנת תפיל, שכל היולדות –
 53 מחצה אובלת מחצה נקבות, ויש שמפלות –
 54 סמוך מיעוטא דמלחצה למחצה דנקבות, דהו
 55 לוד זכרים הוראים לירש מיעוטא, ולמישטא
 56 לא הישנין, כולן נקבות – לא יאבול, שנת אמו
 57 עובר זכר כו', תיפוק ליה – דאי נמי היא נקבה
 58 – ספלה, דכיון שכל אתון סלפנינו נקבות – ש
 59 לעובר חלק בהן, אפילו אלא נקבה.

ושהרוז – מפקיעין מידי שיעבדי. **אמר רב יודה:**
 1 **השנייה** לו שני בליס פאלף וזו, ושבתו ועמדו על
 2 כהן אלים – אחר נטולתו כבתיבתה, ואחר נותנת
 3 דמים ונטולתו, מפני שכתב בית אביה. **מאי קא משמע לן,**
 4 **לן, שכתב בית אביה וידה היו** – הא אמרה רב
 5 **יהודה חרין וימאן** מהו דתימא: **הני מילי** – היכא
 6 **דתימא למשקל כבתיבתה, אכל מיתן דמי ומישקל**
 7 **לא, קא משמע לן, מושנה בת ישראל שניסת לכהן**
 8 **ומת, והניחה מעוברת, לא יאכלו עבדיה בתרומה,**
 9 **מפני חלקו של עובר, שהעובר פוסל, ואינו מאביל,**
 10 **דברי רבי יוסי, אפרו לו:** מאחר שהערת לנו על
 11 **בת ישראל לכהן** – אף בת כהן לכהן ומת, והניחה
 12 **מעוברת** – לא יאכלו עבדיה בתרומה, מפני חלקו
 13 **של עובר, גמרא איבעיא להו:** מעמא דרבי יוסי
 14 **משום דקסברי עובר במעי ודה זר הוא, או דלמא**
 15 **לוד** – מאביל, שאינו לוד – אינו מאביל? **למאי**
 16 **נפקא מינה** – לעובר במעי כתיבת, מאי? **אמר רב:**
 17 **היינו מעמא דרבי יוסי:** דקסברי עובר במעי ודה זר
 18 **הוא, רב יוסף אמר:** לוד – מאביל, שאין לוד – אינו
 19 **מאביל, מיהא אמרו לו לרבי יוסי:** מאחר שהערת
 20 **לנו על בת ישראל לכהן** – בת כהן לכהן מהו?
 21 **אמר להם:** זו שמעתי, וזו לא שמעתי. **אי אמרת**
 22 **בשלא עובר במעי ודה זר הוא** – היינו דקאמר
 23 **לרבי:** "זו שמעתי, וזו לא שמעתי". **אלא, אי אמרת**
 24 **לוד** – מאביל, שאין לוד – אין מאביל, מאי "זו
 25 **שמעתי וזו לא שמעתי?" איהו היא!** קשיא. **אמר רב**
 26 **יהודה אמר שמואל:** זו דברי רבי יוסי, אכל הקמים
 27 **אומרים:** שי' לו בנים – אובלים משום בנים, אכל
 28 **בנים** – אובלים משום אחים. אין לו אחים – אובלים
 29 **משום משפחה פולה.** "זו" ולא סבידא ליה? **הא**
 30 **אמר ליה שמואל לרב הנא בנרתחא:** פוק אייתר לי
 31 **בי עשרה, דאימא לך באנפיהו:** המוקב לעובר –
 32 **קנהו אלא:** "זו" וסבידא ליה, מאי קא משמע לן,
 33 **דלפני רבנן עליה דרבי יוסי** – ומי פליגי? מתיב רבי
 34 **ינאי:** זו עדות העיד רבי יוסי מפני שמעיה ואבסליון,
 35 **וזהו:** אמר רב אשי: **מי קתני "וקבלתי" איהו?**
 36 **תני רב מתקשר טעמיה.** תני רבנן: הניח גנים
 37 **אלו ואלו אובלים.** הניחה מעוברת – אלו ואלו
 38 **אין אובלים.** הניח גנים והניחה מעוברת, עבדי מלוז
 39 **אובלים, בדרך שהיא אובלת.** עבדי צאן ברזל לא
 40 **יאבולו, מפני חלקו של עובר, שהעובר פוסל ואינו**
 41 **מאביל, מפני חלקו של עובר, שהעובר פוסל ואינו**
 42 **מאביל.** רבי שמעון בן יוחי אומר:
 43 **זכרים** – יאבולו כולן, נקבות – לא יאבולו, שנת אמו
 44 **כלום.** מאי איריא שמואל ימצא עובר זכר, ואין לקבולתו
 45 **שמואל ימצא עובר זכר, ואין לקבולתו במקום תבן כלום.**
 46 **זכרים יאבולו?** ותיאפיק עובר? **קסברי:**

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
45

האומר: "טבי עבדי, עשיתי בן חורין", "עשיתיו בן חורין", "עושה אני אותו בן חורין", "הרי הוא בן חורין", "הרי זה בן חורין" – הרי זה זכה.

רבי הניא בשם רבי יוחנן:

[דף כ"ז ע"א]

ובלבד בשטר.

"יעשה בן חורין", רבי אומר: זכה. וחקמים אומרים: לא זכה.

האומר: "שדה פלוני נתתי לפלוני", "נתונה לו", "תהא שלו", "ינחל פלוני בנכסיי", "יחזיק פלוני בנכסיי" – לא אומר פלוס.

"תינתן לו מתנה" – רבי אומר: זכה. וחקמים אומרים: לא זכה. וכופין את היוזשים לקיים דברי המת.

תני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף הכותב "דיאתימון" בלעז – הרי זו כמתנה.

רבי הנין בשם רבי יהושע בן לוי: היזרתי על כל בעלי לשונות לידע מהו "דיאתימון", ולא אומר לי אדם דבר.

האומר: "ינתנו נכסי לפלוני". "מת פלוני – לפלוני". "מת פלוני – לפלוני" הראשון ראשון – קודם.

מת השני בחיי ראשון – הראשון אוכל פירות. ואם מת – יחזיר ליוזשי הנותן.

מת השלישי בחיי שני – הראשון אוכל פירות. ואם מת – יחזיר ליוזשי הנותן.

מת השני והשלישי בחיי ראשון – הראשון אוכל פירות, וקונה קרקע; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין לו אלא אכילת פירות בלבד.

הזקיקה אומר: הלכה כרבי.

אמר רבי ינאי: מודה רבי, שאינו נותנה במתנת שכיב מרע.

רבי יוחנן אומר: ולא במתנת פריא.

בהדא תהיא איתא בתבת ניקסה לחד בר נשו צרכת וזבנת לפעלה. רבי הייה בר מדייא אעזיל עובדא קומי רבי יוסי. לא בן אמר רבי ינאי: מודה רבי שאינה נותנה במתנת שכיב מרע! אמר ליה רבי יוחנן: ולא במתנת בריא הוא?

הדא איתא, מפיון דבעלה זקוק מספקא ליה מוזני, ולא במתנת שכיב מרע הוא? עד פדון זקוק מספקא, פיתא וקומני, דילמא בעי, דילמא תרנגולין?

ממה דתני: הראשון אוכל פירות וקונה קרקע,

[דף כ"ז ע"ב]

הדא אמרה: מוכרת קרקע ולוקח קבורה.

אמר רבי יוסי: ואילין דכתבי אפילו לזכל דברים מעולין.

אמר רבי יעקב בר אהא: תניי תמן, קבורה – כמזונות. לא היה לה קבורה, מן מה דתני: הראשון אוכל פירות וקונה קרקע, הדא אמרה: מוכר קרקע ולוקח קבורה.

אמר רבי יוסי: ואילין דכתבין: אין סנת, אין סנות – תנאי מוזן הוא, וקיימניה רבנן.

הלכה ט' מתני' הניח בנים גדולים וקטנים – אין הגדולים מתפרנסין על הקטנים, ולא הקטנים נזונין על הגדולים, אלא חולקין בשוה.

נישאו גדולים – וישאו קטנים. אם אמרו קטנים: הרי אנו נושאים פדרף שגשאתם אתם – אין שומעין להו, אלא מה שנתן להו אביהו – נתן.

הניח בנות גדולות וקטנות – אין הגדולות מתפרנסות על הקטנות, ולא הקטנות נזונות על הגדולות, אלא חולקות בשוה.

נישאו גדולות – וישאו הקטנות. וזה הומר בפנות מכנים, שהפנות – ניוזנות על הכנים, ואינן ניוזנות על הפנות.

גמרא רבי ירמיה בעא קומי רבי יורא: נסבין רב רבבייא מאה גרבין, ואינן טבין עשרים דינרין, נסבין ועיריאי מאה גרבין דינן טבין עשרה דינרין? אמר ליה: כמה דנסבין אילין – וסבין אילין.

הדרן עלף יש נוחלין

פרק תשיעי

הלכה א' מתני' מי שמת, והניח בנים ובנות, בזמן שהנכסים מרובים – הבנים יירשו, והבנות ייוזנו. נכסים ממועטין – הבנות ייוזנו, והבנים ישאלו על הפתחים.

אדמון אומר: בשביל שאני זכר הפסדתי? אמר רבן גמליאל: רואה אני את דברי אדמון.

גמרא פני מתניתא: הבנות יוזנו, והבנים ישאלו על הפתחים. רבי ירמיה בשם רב: והוא שיהא שם לאילו מזונות שנים עשר חדש.

שמואל אומר: זו דברי רבן גמליאל בר רבי. אבל דברי חכמים: עד שיבגרו או עד שינשא.

ואית בה לקולא, ואית בה לחומרא. פעמים שפמוכין לבגור, ופעמים שרחוקות מן הבגור.

בעון קומי רבי חייה בר ווה: אויך שמענתה מרבי יוחנן? אמר לון: אנא לא שמעית מיניה דא מילתא, אלא מה דנתן בר הושעיה בעא קמי רבי יוחנן: היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש, ונתמעטו נכסין? אמר ליה: הואיל והתחילו בהיתר – התחילו.

[דף כ"ז ע"א]

רבי חנינה ורבי מנא, חד אמר: והוא שיהא בסוף מזון שנים עשר חדש. וחרנה אומר: אפילו מתחילה לא היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש, והותרו יש שם מזון לאילו ולאילו שנים עשר חדש. אמר רבי אמי בבלייא: נישמעניה מהדא: אם עמדו יתומין ומכרו שלחן – מכרו. כל שבן אם הותרו – יחלוקו.

היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש ואלמנה לזון, מהו שיאמרו בנים לבנות: "כלום אין לכם אלא מזון שנים עשר חדש!"

אמר רבי אבדומי: נישמעניה מהדא: אם אמרו היתומים: "הרי אנו מעלין נכסי אבינו יותר דינר" – אין שומעין להו.

רב חסדא בעי: היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש ואלמנה לזון, מהו שיאמרו בנים לבנות: "אין לכם אלא מזון שנים עשר חדש".

וְדַא דְתִימְרָא: וְהוּא שְׂיָהָא שָׁם לְאִילֵי וּלְאִילֵי מוּזוֹן שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי חֲדָשׁ, חוּץ מִכְּתוּבַת אִשָּׁה, חוּץ מִמְּזוּנֹת אֶלְמָנָה, חוּץ מִפְּרָנְסַת בְּנוֹת, חוּץ מִמַּלְוָה בְּשֹׁטֵר, חוּץ מִמַּלְוָה בְּעֵדִים, חוּץ מִקְּבוּרָתָהּ.

אֶלְמָנָה וּבְנוֹת – שְׁתֵּים שְׁוֹת. אֶלְמָנָה וּבָנִים – שְׁנֵיהֶן שְׁוִין.

אִין אֶלְמָנָה דּוֹחָה לְבְנוֹת, וְלֹא בְנוֹת דּוֹחוֹת לְאֶלְמָנָה. פְּעָמִים שְׁהָאֶלְמָנָה דּוֹחָה לְבְנוֹת עַל יְדֵי בָנִים. כְּשֵׁם שְׁהָאֶלְמָנָה דּוֹחָה לְבְנוֹת עַל יְדֵי בָנִים כְּדִ תְּדַחֵהּ אֶלְמָנָה לְבָנִים! אָמַר: רְאוּיָהּ הִיא לְתַבּוּעַ וּלְאָבֵד מְזוּנָתֶיהָ.

בְּהָדָא אַרְמְלָתִיהָ דְרַבִּי שׁוֹבְתִי,

[דף כ"ז ע"ב]

הוֹת מְבַזְבְּזָה בְּנִיכְסִיהָ. אֲתוּן בְּנוֹי, קָרְבוּן לְרַבִּי לְעֶזְרָא. אָמַר לוֹן: וּמַה נִּיעֲבִיד לְכוּן, וְאִינוּן עֲמָא שְׁמַיְיא. מִי נַחְתוּן, אֲמַרוּן אָמְרוּ לְכַתּוּבָה, מַה נִּיעֲבִיד? אָמַר לוֹן: אִיתְחַמְנוּ וּבְנוּן מִן נִיכְסֵי, וְאֲתַיְיא וְתַבְעַת פְּרָנָא וְלִית לָהּ מְזוּנָין.

בְּתַר יוֹמִין, אֲתַת וּקְרִיבַת לְרַבִּי לְעֶזְרָא. אָמַר לִיהָ: "יְבֵא עֲלֵי אִם אֲמַרְתִּי לְהוֹן דְּכַר", וּמַה נִּיעֲבִיד וּמַכַּת פִּירוּשֵׁין נִגְעוּ בָּהּ.

רַב הֲנַנְאֵל בְּשֵׁם רַבִּי יַעֲרָא בְּשֵׁם אַבָּא בַר יִרְמְיָהּ: שְׁנֵי דְבָרִים אָמַר חֲנָן, וְהִלְכָה כְּמוֹתוֹ. שְׁבַעַה דְּבָרִים אָמַר אֲדָמוּן, וְאִין הִלְכָה כְּמוֹתוֹ.

רַבִּי בַּא בַר וּבְדָא בְּשֵׁם רַבִּי יַצְחָק בֶּן חֲקוּלָה: כֹּל מְקוּם שְׁשָׁנִינוּ: "אָמַר רַבֵּן גְּמַלְיָאֵל רוּזָאָה אָנִי אֶת דְּבָרֵי אֲדָמוּן" – הִלְכָה כְּאֲדָמוּן.

שְׁמוּאֵל אָמַר: זְכִין לְעוֹבְרִין. רַבִּי לְעֶזְרָא אָמַר: אִין זְכִין לְעוֹבְרִין.

מִתְנַתָּא פְּלִינָא עַל רַבִּי לְעֶזְרָא. גַּר שְׁמַת וּבִיזְבוּז וְיִשְׂרָאֵל אֶת נְכֻסֵי, וְנִדְעַ שְׁשֵׁי לֹא בְּנִי, אוֹ שְׁהִיתָה אֶשְׁתִּי מְעוּבְרַת – כּוּלָן חַיִּיבִין לְהַחְזִיר.

הַחְזִירוּ, וְאַחַר כֵּן מַת הֲבִין אוֹ שְׁהִפִּילָה אֶשְׁתִּי, חַמְחֻזִיק בְּאַחְרוּנָה – זְכָה. בְּרֵאשׁוּנָה – זְכָה אִי לֹא? פְּתַר לָהּ מְשׁוּם יֵיאוּשׁ וְאֶפִּילוֹ כְּשְׁמוּאֵל לִית הוּא פְּלִינָא. אוֹ אֶפִּילוֹ בְּאַחְרוּנָה לֹא יִזְכָּה, עוֹד הוּא מְשׁוּם יֵיאוּשׁ.

הלכה ב' מתני' הניח בנים ובנות וטומטום, בזמן שהנכסים מרובין – הזכרים דוחין אותו אצל הנקבות. נכסים מועטין – הנקיבות דוחות אותו אצל הזכרים.

האומר: "אם ילדה אשתי זכר – ישול מנה", ילדה זכר – נוטל מנה.

"ואם נקיבה – מאתים", ילדה נקיבה – נוטלת מאתים.

"אם זכר מנה, ואם נקיבה מאתים", וילדה זכר ונקיבה, הזכר – נוטל מנה, והנקיבה – מאתים.

ילדה טומטום – אינו נוטל.

ואם אמר: "כל מה שתלד אשתי ישול" – הרי זה ישול. ואם אין שם יורש אלא הוא – יורש את הכל.

גמרא תני: האומר: "המבשריני אם ילדה אשתי זכר – ישול מאתים", ילדה זכר – נוטל מאתים.

"אם נקיבה – מנה", ילדה נקיבה – נוטל מנה.

זכר ונקיבה – אין לו אלא מנה. אמר רבי מנא: ביטלה צרת נקיבה שמחת זכר.

הלכה ג'

מתני' הניח בנים גדולים וקטנים, השביחו הגדולים את

[דף כ"ח ע"א]

הנכסים – השביחו לאמצע. ואם אמרו: "ראו מה שהניח לנו אבא, הרי אנו עושין ואוכלין" – השביחו לעצמן.

וכן האשה שהשביחה את הנכסים – השביחה לאמצע. אם אמרה: "ראו מה שהניח לי בעלי, הריני עושה ואוכלת" – השביחה לעצמה.

גמרא אמר רבי לא: אם אמרו – בבית דין.

דבי רבי ינאי אמרי: אפילו עירניה .

רב אמר: אפילו סל, אפילו קורדום.

תני רבי חייה: אפילו מחט, אפילו מוקף צמיד פתיל.

אמר רבי חנינה: המשיא את בנו בבית – זכה בבית.

תני רב הושעיה: בבית, ולא במטלטלין.

רבי לא, חילק את הטריקלין בינו לבין בנו.

רבי חניי בעא רבי יוסי: היתתה הופתו בקיטון, ועשה לו הסב בטריקלין, מהו? אמר ליה: לית חמי ליה מפקה?

רבי יהושע בן לוי אמר: חולקין לקטנים מפני גדולים.

אלא, עמדו קטנים ומצאו דבר יתר ומיהו? רבי אבהו אמר: נשבועין להן. אמר רבי מנא: כל המוציא מחבירו – עליו הראייה, הויז מוז.

רבי חייה רובה אמר: סתם אחין – שותפין עד שלשה דורות.

אמר רבי בר בון: אף רב המנונא הורי בן.

אמר רבי אימי: בן שנראה חלוק בחיי אביו, מה שסיגל – סיגל לעצמו.

בהדא חד בר נש איתעביד ספר, בעא אחוי מיפלא עימיה. אתא עובדא קומי רבי אמי, אמר: כך אנו אומרים? אדם שמצא מציאה – אחיו חולקין עמו?

חד בר נש נפק לשליחותא, בעא אחוי מיפלוג עימיה. אתא עובדא קומי רבי אמי, אמר: כך אנו אומרים? אדם שיצא לליסטייא – אחיו חולקין עמו?

רבי הוריינא אחוי דרבי שמואל בר סוקרטוי: בעא אחוי מיפלוג עימיה. אמר לו אלכסנדרוי אחוי: ידע את דשבק אבונין אלפום.

וכן האשה וכו'. אמר רבי לא: אמרה – בבית דין.

[דף כ"ח ע"ב]

הלכה ד' מתני' האחין ששותפין שגפיל אחד מהן לאומנות – גפיל לאמצע.

חלה ונתרפא – נתרפא משל עצמו.

האחינן שעשו מקצתן שושבינות ביהי האב, חזרה השושבינות – חזרה לאמצע, שהשושבינות נגבית בבית דין. אבל שילח לו חבירו פדי וזן וכדי שזמן – אינן נגבין בבית דין, מפני שהן גמולת הסדים.

גמרא תני: האחין השותפין שנפל אחד מהן לאומנות הפלגה, בזמן שבאין מוכח הארים – נוטלין מוכח הארים. מוכח בעל הבית – נוטלין מוכח בעל הבית.

פחדא דרב נחמן בר שמואל בר נחמן, נתפש לבולי. אתא עובדא קומי רבי אמי, אמר: אין אית בנכסוי דנחמן שנתפש לו – ינתן לו מנכסיו. ואם לאו – ינתן לו מן האמצע.

חלה ונתרפא – נתרפא מן האמצע. תני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל מכה שיש לה קיצה – מתרפא מכתובתה. שאין לה קיצה – מתרפא מן הנכסים.

פחדא קריבתיה דרבי שמעון בר נוא, הוות הששה עיניה, אתת גבי רבי יוחנן, אמר לה: קציין הוא אהין אסיד? אין קציין – מן פרניד. אין לא קציין – בעליד יהיב ליה.

ולא בן תנינן: אל תעשה עצמך בעורכי הדיינין? ומדרבי הנני בשם רבי יהושע בן לוי: אסור לנגלות ליחיד דינו! אמר: ידע הוה רבי יוחנן דהיא איתא בשירה, בגין בן גלי לה. בעלה בעי הן דקצין, והיא בעייה הן דלא קצין, למאן שמעין, לא לבעלה?

אמר רבי מותגיה: הדין דתומר, בהוא דלית דיניה עיפיה, ברם בהוא דאית דיניה עיפיה – אמר ליה מילתא.

הלכה ה' מתני' השולח סבלונות לבית המיו, שילח שם מאה מנה, ואכל שם סעודת חתן אפילו בדינר – אינן נגבין. לא אכל שם סעודת חתן – הרי אלו נגבין.

שילח סבלונות מרובין כדי שיכבאו עמה לבית בעלה – הרי אלו נגבין. סבלונות מועטין שתשתמש בהן והיא בבית אביה – אינן נגבין.

גמרא חד בר נש שילח לארוסתו סבלונות מרובין, אמרו ליה קריבוי: לא תטעום תפון כלום. אול ולא שמע לזן, וכל, ונפל ביתא וזכון בכלוא.

חד בר נש שילח לארוסתו עשרים וארבע

[דף כ"ט ע"א]

קריות מיני חרת בין פסח לעצרת. ולא איתקשי לרבנן אלא מנן איתו זרע דכיתו, וזיתין.

רבי פרידא אוקר לרבי יהודה נשייא תרין פוגליו בין ריש שתא לצומא, והנה פקו שמיפנתא, והנה אית בון טעינא דגמלא.

אמר ליה רבי: לית אינון אסירין? לאו ספחין אינון?

אמר ליה: בפקי שמיפנתא איודרעין.

באותה שעה, התיר רבי ליקח ירק מוצאי שביעית מיד.

הלכה ו' מתני' שכיב מרע שפכתב כל נכסיו לאחרים: שזיר קרקע כל שהוא – מתנתו קנימת. לא שזיר קרקע כל שהוא – אין מתנתו קנימת.

לא כתב בה: "שכיב מרע", והוא אומר: "שכיב מרע הויתי", והן אומרים: "בריא היה" – צריך להביא ראיה ששכיב מרע היה; דברי רבי מאיר. והקמים אומרים: המוציא מתכירו – עליו הראיה.

גמרא רב ירמיה בשם רב: שזיר מטולטלין – לא עשה כלום, אלא הניח לו מעות ולקח קרקע – כמי ששזיר לו קרקע. ודא דתימר, לא שזיר קרקע כל שהוא, אין מתנתו מתנה – באותו שלא הכריא. אבל אם הכריא – הדיא היא דמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי: עשו דברי שכיב מרע ככריא שפכתב ונתן, והוא – שמת מאותו החולי.

מסובן שחילק נכסיו, בין בחול בין בשבת – מה שעשה עשוי. ואם היה כריא – עד שיקתוב בכסף בשטר ובחזקה.

אמר רבי יוחנן: ניטמא בספק בקעה, בין בימות החמה בין בימות הגשמים – מחלוקת רבי מאיר והקמים. בא לישאל בימות החמה – נשאלין לו בימות החמה. בימות הגשמים – נשאלין לו בימות הגשמים.

אמר רבי יוחנן: ובלבד, ימים הסמוכים

[דף כ"ט ע"ב]

לגשמים. רבי ינאי בשם רבי יד השטרות – לתתונה.

אמר ליה רבי יוחנן: ולא מתניתא היא? לא כתב לה שכיב מרע, והוא אומר שכיב מרע וכו' והוה רבי יצוי מקלם ליה הגלים זהב מכים (ישעיהו מו, ו). בני אל יליוזו מעיניך וגו' (משלי ד, כא).

חד טלי זבין נכסוי, אתא עובדא קומי רבי הויה בר יוסף ורבי יוחנן, רבי הויה בר יוסף אמר: הוזה – על בן דעת התמו. רבי יוחנן אמר: מפיון שקיבל עליו לעקור נכסין ממשפחה – עליו להביא הראיה.

אומר רבי יוחנן: יד השטרות לעליונה. רבי יסא בעא קומי רבי יוחנן: מזה ברבי? דרבי אמר: יד בעל השטר לתחתונה! אמר ליה: דברי הכל היא: יד השטרות לעליונה. והוה אתון אמרין? אתא עובדא קומי רבי הויה בר יוסף, ואמר: הוזה – על בן דעת התמו, ואת אמרת, מפיון שקיבל עליו לעקור נכסים ממשפחה למשפחה – עליו להביא ראיה! אמר ליה: אנא לא אמרית הך מילתא.

אמר רבי זירא קומי רבי יסא: אפילו בעי רבי יוחנן מיכפור, ולא בן אמר רבי יצאי בשם רבי: יד בעל השטר – לתחתונה. אמר ליה רבי יוחנן: ולא מתניתא היא! אלא, חכמים שהם ברבי. רב ירמיה בשם רב: הלכה ברבי מאיר.

שמואל אמר: חילופין היא מתניתא.

מהו 'חילופין היא מתניתא'? חברייה רברבייא אמרי: עדים. חברייה זעירייה אמרי: אין עדים.

בלום פליגי אלא על העדים? אמר רבי אחא: פיון שאמרת לךם לכתוב 'שכיב מרע', ולא כתבתם – שקרים אתם.

הלכה ז' מתני' המחלק נכסיו על פיו, רבי אליעזר אומר: אחד בריא ואחד מסופך, נכסים שיש להן אחריות – נקנין בכסף ובשטר ובחוקה. ושאיין להן אחריות – אין נקנין אלא במשיכה.

אמרו לו: מעשה באמן של בני רובל שהיתה חולה, ואמרה: "תינתן בבינתי לבתי" והיא בשנים עשר מנה, ומתה, וקיימו חכמים את דבריה! אמר להו: בני רובל, תיקברן איפון.

גמרא עד בדין, בשתי קרקעות ומטלטלין במקום אחד. היו קרקעות במקום אחד ומטלטלין במקום אחר? אמר רבי בון: נישמעניה מהדא, אמר להו רבי אליעזר: מעשה במרוני שהיה בירושלים, והיו לו מטלטלין הרבה, ומבקש לחלקן, אמרו לו: אין לה תקנה אלא אם בן קניית קרקע.

מה עשה? הלך וקנה סלע אחד סמוך לירושלים. אמר: הצנייה צפוני אני נותן לפלוני, ועמו מאה צאן ומאה חביות של יין. מהצנייה דרומי אני נותן לפלוני עם מאה חביות של שמן. ובא מעשה לפני חכמים.

[דף ל' ע"א]

וקימו את דבריו.

אמר רבי חנניה קומי רבי מנא: ולא שכיב מרע הוא? לפי שבכל מקום – אין אדם מזכה אלא בכתב, וכא – אפילו בדברים. לפי שבכל מקום – אין אדם מזכה עד שיהיו קרקעות ומטלטלין במקום אחד, וכא – אפילו קרקעות במקום אחד ומטלטלין במקום אחר.

אמר ליה: ולא רבי אליעזר היא? שנייא היא? שכיב מרע דרבי ליעזר – פבריא דרבנן. אמר ליה: שכיב מרע דרבי אליעזר – פבריא דרבנן.

תמן תנינן, רבי עקיבה אומר: קרקע כל שהוא! אמר רבי מתנייה: תיפתר, מקום שיבולת אחת ומרנגלית טמונה בו.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: עילא היה רוצה לקלל, שהן זורעין פורפמין בכרם.

הלכה ח' מתני' וחכמים אומרים: בשבת – דבריו קיימין, מפני שאינו יכול לכתוב, אבל לא בחול. רבי יהושע אומר: בשבת אמרו, קל וחומר בחול.

פירצא בו: זכין לקטן, ואין זכין לגדול. רבי יהושע אומר: לקטן אמרו, קל וחומר לגדול.

גמרא אית תניי תני ומחליף. רבי יהושע בן לוי אמר: ביני מתניתא, אם בשבת אמרו, קל וחומר בחול.

אית תניי תני ומחליף. רבי יהושע בן לוי אמר: ביני מתניתא אם בקטן אמרו, קל וחומר בגדול:

הלכה ט' מתני' נפל הבית עליו ועל אביו, או עליו ועל מורישי, והיתה עליו כתובת אשה ובעלי חוב. יורשי האב אומרים: ה'בן מת ראשון, ואחר כך מת האב'. ובעלי החוב אומרים: 'האב מת ראשון, ואחר כך מת הבן' – בית שמואי אומרים: יחלוקו. ובית הלל אומרים: הנכסים בהזקתו.

נפל הבית עליו ועל אשתו, ירשי הפעל אומרים: 'האשה מתה ראשון, ואחר כך מת הפעל'. וירשי האישה אומרים: 'הפעל מת ראשון, ואחר כך מתה האשה'. בית שמואי אומרים: יחלוקו. ובית הלל אומרים: הנכסים בחזקתו. כתובה – בחזקת ירשי הפעל. ונכסין הנכנסין והיוצאין עמה – בחזקת ירשי האב. נפל הבית עליו ועל אמו – אילו ואילו מודין: שניחלוקו. אמר רבי עקיבה:

[דף ל' ע"ב]

מודה אני בזה – שהנכסים בחזקתו.

אמר לו בן עזאי: על חלוקין אנו מצטערין, אלא שבאת לחלוק עלינו את השווין.

גמרא אמר רבי שמואל בר רב יצחק: זאת אומרת: שכן עזאי חבר ותלמיד לרבי עקיבה.

הדרן עלך פירק מי שמת

פירק עשירי

הלכה א' מתני' גט פשוט – עדיו מתוכו. ומקושר – מאהוריו.

פשוט שכתבו עדיו מאהוריו, ומקושר שכתבו עדיו מתוכו – שניהן פסולין.

רבי חנניה בן גמליאל אומר: מקושר שכתבו עדיו מתוכו – כשר, מפני שיוכל לעשותו פשוט.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: הכל כמנהג המדינה.

גמרא ומניין לגט המקושר? אמר רבי אימי: (ירמיה לב) ואקח את ספר המקנה ואת הקתום – זה המקושר. ואת הגלוי – זה הפשוט שבמקושר. ואת המצוה ואת החקים – שבין זה לזה, אלא שזה – בשנים, וזה – בשלשה. זה – מתוכו, וזה – מאהוריו.

ורבנן דמיסרין אמרין: ואקח את ספר המקנה – זה הפשוט. ואת הקתום – זה המקושר. ואת הגלוי – זה הפשוט שבמקושר. ואת המצוה ואת החקים – שבין זה לזה, אלא שזה – בשנים, וזה – בשלשה. וזה – מתוכו, וזה – מאהוריו.

רבי אידי בשם רבי ירמיה: הלכה, מקושר – כך הוא כותב: שם המלוה, ושם הלווה, ושם העדים, וזמן, ומקשרו, וחזר וכותב בן מלמטה.

הש לומר שמוא זיית! אמר רב הונא: לעולם אין העדים הותמין מלמטון עד שיקראו בו מלמעלה, אני פלוני בן פלוני מקובל עלי כל הכתוב למעלה.

רבי בא בשם רב ירמיה: צריכין העדים להיות רחוקים מן הכתב – מקום שתי שיטין.

רבי אידי בשם רב ירמיה: מקושר שכתבו עדיו לארבו. פשוט שכתבו עדיו לרחבו, אהן מלגיו ואהן מלכר איכי עבדי.

אמר רבי מנא: ביצד העדים הותמין בגט המקושר? אמר רב הונא: בין קשר לקשר.

אמר רבי אידי: ובלבד שלא יהא בין עדים לשטר מקום שני שיטין.

שמעון בר רוא בשם רבי יוחנן: חלק מקום שני שיטין לעניין אחר, אפילו כל שהוא. אמר רבי שמואל בר רב יצחק: מתניתא אמרה בן. עד אחד עברי ועד אחד יווני.

[דף ל"א ע"א]

עברי גבי יווני לא בענין אחר הוא?

כמה יהו העדים רחוקים מן הכתב? כדי שיהו מקרים עמו; דברי רבי. רבי שמעון בן אלעזר אומר: מלא שיטה. רבי דוסתא בן יהודה אומר: מלא התימת ידי העדים.

רב ירמיה בשם רב אמר: משערין אותו עד כדי לף וקף.

באי זה כתב משערין אותו? רבי יבא בשם רבי שובתי: מלא התימת ידי העדים. חזקיה אמר: ובלבד לקולא, שאם היה חותם ידי העדים דק, והכתב גם – הולכין אחר הגם. חותם ידי העדים גם והכתב דק – הולכין אחר הדק.

אמר רבי יצחק: אי הוה בגזן יוסי בן ינאי – משערין כדי מלף ובן מלף.

רבי אידי בשם רבי ירמיה: צריף להרחיק מן המחק, מקום שתי שיטין.

אמר רבי יצחק: ואפילו פשוט.

רב אמר: מחק או תלות שבכתב הנה – זהו קיומו. רב אמר: זהו קיומו.

רבי אבהו בשם רבי יצחק בן חקילא: כל מה שאת יכול לתלות במחק – תלה.

מאי ק'ל מה שאת' יכול לתלות במקח – תלח? רבי יסא קוצירה התניה דרבי יוסה בשם רבי יוסה: סימפון בתיב מקעיל, וסימפון מחיק מקרע – אני אומר, גמרו לעשותן קידושין גמורין, בגין דלא מיצר ביניה גמ, מחקיה, ורבנן חששין דלא מיצר ביניה גמ.

שטר נפק רבי חונה לרבי שמו, אוגרוי מחיק, קונטא לא מחיק. אמר רבי חונה לרבי שמו: פוק חמי עד ההן אהן קונטא משמש, נפק ומר עם טרייא קונטא.

[דף ל"א ע"ב]

מי נפק, אמר: הדא מיבעי מיתגרה תלת, אפסדת עשר.

השיב רבי לקיים דברי רבי חנניה בן גמליאל! גופו של גמ מוכיח עליו, אם פשוט הוא, אם אינו פשוט. מהו גופו של גמ? אמר רבי בא: מדמר הונא: לעולם אין העדים הותמין מלמטה עד שיקראו בו מלמעלה, אני פלוני בן פלוני, מקובל אני עלי כל מה שכתוב למעלה.

והתני: טופס שטרות בן הוא! אמר רבי מני: טופס שטרות מקישרות – בן הוא. אמר רבי אבין: ואפילו תימר, הוא פשוט הוא מקישר, בפשוט – מעכב. במקישר – אינו מעכב.

רבי יודה אומר: במוסיף על ההלכה. פשוט – בשנים, מקישר – בשלשה, והן עושין אותו בשלשה. פשוט – מתוכו, מקישר – מאחריו, והן עושין אותו מתוכו ומאחריו.

הלכה ב' מתני' גמ פשוט – עדיו שנים. ומקישר – עדיו שלשה. פשוט שכתוב בו עד אחד, ומקישר שכתוב בו שני עדים – שניהן פסולין.

כתוב בו: "וזוין מאה די הימו סילעין עשרין" – אין לו אלא עשרים.

"וזוין מאה די הימו סילעין תלתין" – אין לו אלא מנה.

"בספ זוין די אינון" ונמקו – אין פחות משנים.

"בספ סלעין די אינון" ונמקו – אין פחות משנים.

"דרבנות די אינון" ונמקו – אין פחות משנים.

גמרא תני: "זוין דינו" ונמחקו חמשה, וחלה אומר: אינו אלא שנים – תמן אמרי: בן עזאי ורבי עקיבה, חד אמר: נתן שנים ונשבע על השאר. וחד אמר: כיון שאילו לא הודה לו כל עיקר – לא היה לו אלא שנים – אינו נשבע אלא על מה שהודה.

הלכה ג' מתני' פתוב בו מלמעלה: "מנה", ומלמטה: "מאתים". מלמעלה: "מאתים", ומלמטה: "מנה" – הכל הולך אחר התהתון.

ואם בן למה בותבין את העליון? שאם תימחק אות אחת מן התהתון – ילמד מן העליון.

גמרא תני: לעולם התהתון ילמד מן העליון במקושר, באות אחת, או בשתי אותיות. בין הן לתני, בין ענן לענני באות אחת – מקיימין אותו. בשתי אותיות – אין מקיימין אותו.

רבי יצחק שאל: מלמעלן פתוב: "הנן", ומלמטן: "נני" מהו ללמד התהתון מעליון הן, ועליון מתהתון הנני?

[דף ל"ב ע"א]

הלכה ד' מתני' בותבין גט לאיש אף על פי שאין אשתו עמו. ושוכר לאישה אף על פי שאין בעלה עמה. ובלבד שיהא מכירן. והפעל נתן את השכר.

בותבין שטר לזה אף על פי שאין המלוה עמו. ואין בותבין למלוה עד שיהא הלוה עמו. והלוה נתן שכר.

בותבין שטר למוכר אף על פי שאין לוקח עמו. ואין בותבין ללוקח עד שיהא המוכר עמו. והלוקח נתן את השכר.

אין בותבין שטרי איריסין ונישואין אלא מדעת שניהן, והתן נתן את השכר.

אין בותבין שטרי אריסות וקבלנות אלא מדעת שניהן, והמקבל נתן את השכר.

אין בותבין שטרי בירורין וכל מעשה בית דין אלא מדעת שניהן, ושניהן נתנין את השכר.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: לשניהם בותבין שנים, לזה בעצמו, ולזה בעצמו.

גמרא אמר רבי בא: צריך שיהא מכיר לשניהן.

אמר רבי לא: צריך שיהא מכיר לאיש בגיטו. ולאשה בשוכרה.

מתניתא פליגא על רבי בא! התקין רבן גמליאל תזקן: שיכתוב: איש פלוני וכל שם שיש לו, אשה פלונית וכל שם שיש לה, מפני תיקון העולם!

ואפילו ברבי לא, לית היא פליגא. בראשונה, היה משנה שמו ושמה, שם עירו ושם עירתו!

[דף ל"ב ע"ב]

הלכה ה' מתני' מי שפרע מקצת חובו, והשליש את שטריו, ואמר לו: "אם לא נתתי לך מיכן ועד יום פלוני – תן לו שטריו". הגיע זמן ולא נתן – רבי יוסי אומר: יתן. רבי יהודה אומר: לא יתן.

מי שנמחק שטר חובו – מעמיד עליו עדים, ובא לפני בית דין, והן עושין לו קיום: "איש פלוני בן איש פלוני נמחק שטריו ביום פלוני, ופלוני ופלוני עדיי".

גמרא תני: עיצומים – רבי אבהו גבי, רבי אהא גבי, רבי אמי גבי, רבי יונה ורבי יוסי לא גבי.

אמר רבי מנא: אף על גב דלית רבי יוסי גבי עיצומים, מודה בהוא דיהב פריה גו אומנתה ועצמון ביניהון – דהוא גבי.

אמר רבי עוקבא: תנה בכתובות דבי לוי: האומר: "אבד שטריו" – בית דין עושין לו קיום. תני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: אפילו בשטריו בירוין – בית דין עושין לו קיום.

הלכה ו' מתני' מי שפרע מקצת חובו, רבי יהודה אומר: יחליף. ורבי יוסי אומר: יכתוב שוכר. אמר רבי יהודה: נמצא זה צריך להיות שומר שוכרו מן העבדים! אמר לו רבי יוסי: וכן יפה לו! ואל ירע כוחו של זה.

גמרא רב אמר: עושין לו קיום בית דין.

תני רבי חיייה: אין עושין לו קיום בית דין.

אמר רבי ירמיה: אילו שמע רב מתניה, לא הוה מימר הדא מילתא.

בגז דמרוין בן: אני פלוני בן פלוני לונה ממוך פלוני, ופלוני ערב.

רב אמר: צריך להזכיר זמן ראשון בשני. ושמואל אומר: אין צריך להזכיר זמן ראשון בשני.

תני רבי חייה: אין צריד לתזכיר זמן ראשון בשני.

[דף ל"ג ע"א]

רבי יוחנן בעי: אם צריד לתזכיר זמן ראשון בשני, על תדא אמר רבי יוסי: "וכן ופה לו, ואל ירע פח זה!"

הלכה ז' מתני' שני אחיו, אחד עני ואחד עשיר, הניח להן אביהן מרחץ ובית חבד, עשאון לשכר – השכר לאמצע. עשאון לעצמו – הרי העשיר אומר לעני: "קח לה עבדים וירחצו בפרחין", קח לה זיתים ובוא ועשה בבית תבד".

שנים שהיו בעיר אחת, שם אחד: יוסה בן שמעון, ושם אחד: יוסה בן שמעון – אינן יכולין להוציא שטר חוב זה על זה, ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב.

נמצא לאחד בין שטרותיו: "שטרן של יוסה בן שמעון פרוע" – שטרות שניהן פרועין. כיצד יעשו? ישלשו. אם היו משולשין – יכתבו סימן. אם היו בסימנין – יכתבו: "כהן".

האומר לבנו: "שטר בין שטרתי פרוע", ואין ידוע אי זהו – שטרות בוקלם פרועין.

נמצא לאחד שם שנים, הגדול – פרוע, והקטן – אינו פרוע.

גמרא תני: לא דומה אימת שטר גדול, לאימת שטר קטן.

הלכה ח' מתני' חמלוה את חבירו על ידי ערב – לא יפרע מן הערב. אם אמר: "על מנת שאפרע ממי שארצה" – יפרע מן הערב.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: אם יש נכסים ללונה, בין כך ובין כך – לא יפרע מן הערב.

גמרא רבי אבהו בשם רבי יוחנן: בשיש נכסים ללונה, אבל אין נכסים ללונה – יפרע מן הערב.

ואם אמר: "על מנת שאפרע ממי שארצה" – יפרע מן הערב, ואפילו יש נכסים ללונה.

תמן מרין: בכל מקום – הלכה ברבן שמעון בן גמליאל, חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה.

אמרין: ובלבד במשנתינו.

מסכת פלים מציעא פרק עשירי

א. תבה שהיא מלאה כלים, וקבע לה כסוי' – טמאה. היתה ריקנית וקבע לה כסוי – טהורה. למה זה דומה? לחבית ריקנית שהיא מלאה רוח, ועשה לה מגופה, שהיא טהורה. תבה שהיא טמאה מטאת מת וקבע לה מדרס – טהורה מכלל טמאה ומקבלת טמאה מכאן ולהבא. תבה שחציה פתוח וחציה נעול – טמאה מדרס וטמאה מטאת מת. נפתחה מלמעלה – טמאה, מפני שהיא מקבלת מלמטה. נפתחה מלמטה; רבי מאיר מטמא מדרס, וחכמים מטהרין, מפני שבטל העקר – בטל הטפלה. חמת שנפתחה – הרי זה טמאה, שבתחלה משמשת ישיבה ושכיבה עם מלאכתה, ועכשיו משמשת ישיבה ושכיבה; דברי רבי מאיר, וחכמים מטהרין, מפני שבטל העקר – בטל הטפלה. מודים חכמים לרבי מאיר בכר וכסת של עור שנקרעו, שאף על פי שאינן מקבלין את מה שבתוכן שהן טמאין, ואין צריך לומר בכרים של אריג ושל שק שהם טמאין משום אריג. רבי יוסי אומר: תבת הבלנין שהיא גבוהה עשרה טפחים, ויש לה לזבז – טמאה, שמתחלה לכך נעשית – להיות עולה ויושב בראשה.

ב. תבה שנותנין עליה שמן במרחץ, טמא טמא מת ואין טמא מדרס. הביא נסר וקבעו מלזבז ללזבז להיות יושב עליה – טמאה מדרס, ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. ארבעה לוחין שבארבע זוויותיה, אם היו רחבות טפח – טמאות. טבלא העליונה שמרצים עליה את המעות, אף על פי שיש לה לזבז – טהורה. הביא טבלא אחרת וקבע לה לזבז להיות יושב עליה – טמאה מדרס. ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. סריד של חטיטין², יש לו גפים – טמא אין לו גפים – טהור. הביא נסר וקבע מלזבז ללזבז

להיות יושב עליו – טמא מדרס. ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. שלחנות שבכרכין שאוכל עליו, הביא נסר וקבע מלזבז ללזבז להיות יושב עליו, אף על פי שקבען במסמר – טהורין. הביא כסא וקבע לו מלזבז ללזבז להיות יושב עליו – טמא, ואין טמא אלא המשמש את הצרף. הכוסות שבבמה – הרי אלו טהורין, שלא נעשו אלא לשמש עם הקרקע, והבדדין – טהור, שאינו אלא ישיבת של צער.

מסכת פלים מציעא פרק אחד עשר

א. ערבה שהיא פחותה משני לוגין – הרי היא כקערה, ושעורה בזיתים, ומשני לוגין עד תשעה קבין – אפלו זבין וזבות נדות ויולדות, וישובות ושוכבות בתוכה – טהורה ממדרס, וטמאה טמא מת. נסדקה ואינה מעמדת את הרגלים, אלא המים כדי להדיח בה אחת מרגליו – מקבלת טמאת מדרס; דברי רבי יוסי בן רבי יהודה. רבי אומר: כשיחשב עליה. רבי יוסי אומר: נטמאת ונטהרת אפלו עשרה פעמים ביום, כיצד? הניחה בגשמים ונתפחה – טהורה. בקדים ונסדקה – טמאה, מטהרת ומטמאת אפלו עשרה פעמים ביום. נפתחה במוציא זיתים – טהורה מכלל הטמאה. חשב עליה – רבי מטמא וחכמים מטהרים, ואמרים: עד שיעשה בה מעשהו. יתר על כן, שנסדקה, אפלו זבין וזבות נדות ויולדות יושבות ושוכבות בה – טהורה. נפתחה במוציא רמונים – טהורה מכלל הטמאה. חשב עליה – רבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרין, עד שקצע. אומר רבי יוסי: מעשה שהביאו מכפר ערים לפני רבי שמעון בן גמליאל, יותר מששים ערבות, והיה משערן, גדולה לסאה סאה, וקטנה לשני לגין. וקרובים דברים של סאה סאה, מחזקת תשעה קבין.

² בלי שיש לחיטים שמוניחים עליו בלי תשמישם.

¹ שקבע הכפוי לבלי במסמרים, אפלו הכי טמאה,

דכיון דיש פלים בתוכה סופו לפתח.

ב. ערכת הפיסונוט³ שמשני לוג ועד תשעה קבין - בית שמאי אומרים: מדרס. ובית הלל אומרים: טמא מת. והחבית⁴ - בית שמאי אומרים: מלאה ועומדת. ובית הלל אומרים: מלאה ועומדת וצורה. רבי יהודה אומר: חלוף הדברים. יד הקרדס - חבור לטמאה, בין בשעת מלאכה ובין שלא בשעת מלאכה. ואם לא קבעו כל צרכו - הרי זה אינו חבור. מקל שקבעו בקרדס לבקע בו לשעה, בשעת מלאכה - חבור. שלא בשעת מלאכה - אינו חבור. מסמר שנתנו בדיוסטר⁵ להיות מסיף עליו - חבור לטמאה, בין בשעת מלאכה ובין שלא בשעת מלאכה. מקל שקבעו בדיוסטר, בשעת מלאכה - חבור. שלא בשעת מלאכה - אינו חבור. קבעו בכלונס - אינו חבור לו. כסא שקבעו בכלונס - טמא, ואינו חבור לו. עשה בו כסא - אין טמא אלא הצרף. וכמה הוא הצרף? מקום ישיבה טפת. כסא שנתנו בכנין, ובנה עליו כדרך ישיבתו - טמא. שלא כדרך ישיבתו - טהור. קבעו, אפלו שלא כדרך ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו שלא כדרך ישיבתו - טמא. קבעו כדרך ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו כדרך ישיבתו - טמא. קבעו, כדרך ישיבתו - טמא. שלא כדרך ישיבתו - טהור.

ד. סדין שהוא טמא טמא-מת, ועשאו וילון - הרי הוא טמא טמא-מדרס. הרי הוא כטמא-מת, ואין מקבל טמאת מדרס; דברי רבי יוסי ברבי יהודה. רבי אומר: הן הן דברי בית שמאי, אבל בית הלל אומרים: טהור מכלל טמאה, ומקבל טמאה מכאן ולהבא. ומאימתי טהור? משבילה, ואין משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר בו רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם היה גדול וקצע לפתח קטן - מקבל טמאה מכאן ולהבא. סדין שהוא טמא טמא-מת, ועשאו קלע לספינה - הרי הוא כטמא-מת, ואין מקבל טמאת מדרס; דברי רבי יוסי ברבי יהודה. ורבי שמעון בן גמליאל אומר: טהור מכלל טמאה ומקבל טמאה מכאן ולהבא. ומאימתי טהרתו? משבילה, ואינו משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם היה גדול וקצצו, ועשאו קלע לספינה קטנה - מקבל טמאה מכאן ולהבא.

ה. הסדינין והסגוסין שנתנו בארץ, להיות מהלך עליהן, אף על פי שקבען במסמר - טמא. עשאן לחפות בהן זיזין וכתלים, עמודים וחלונות - מטמאין טמאת אהליו.

לפזורה והוא מכריד עליו את החוט. וקמני במתניתין דאינו חבור, וכשיתמא מקל אחד לא נטמא חברו. וקאמר תבא, דאם קבעו הדיוסטר במקסמר... (באור הגר"א).

ג. ארוכה של מטה שעשה לקורות - היא טמאה ומטה טמאה. קבעו - היא טהורה ומטה טמאה. שתי ארכות של מטה שעשאן לקורה - הן טמאות ומטה טמאה. קבצן - הן טהורות ומטה טהורה. מפץ שעשאו לקורה, אף על פי שמשתמש בו - טהור. היה טמא ועשאו לקורות - טמא, עד

פ. עשה בו כסא - אין טמא אלא הצרף. וכמה הוא הצרף? מקום ישיבה טפת. כסא שנתנו בכנין, ובנה עליו כדרך ישיבתו - טמא. שלא כדרך ישיבתו - טהור. קבעו, אפלו שלא כדרך ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו שלא כדרך ישיבתו - טמא. קבעו כדרך ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו כדרך ישיבתו - טמא. קבעו, כדרך ישיבתו - טמא. שלא כדרך ישיבתו - טהור.

³ פרוש, מה שמוזכרין בהן טיט ואבנים מבגין (באור הגר"א).

⁴ הגר"א גורס כאן - 'החמת'.

⁵ פרוש, שיש אצל האמן העושה כשיחות מקל שיש לו שני ראשיו, דהינו אחד לצפון ואחד

גדולים דברי חכמים! שהיו אומרים: אם לא נתכונן לשומרו - טמא.

ב. חלדה שגררה את העירה שהיא עתיד להחזירה, והכניסתו לבית שהמת בתוכו, אף על פי שאין באהל אלא כל שהוא - הבגד טמא טמא-מת. דרס עליה הזב בתוך עשרה טפחים - הבגד טמא מדרס. שתי, כל זמן שהוא עתיד לארג - חבור לאריג. גמר מלארג - אינו טמא אלא עד מקום שהוא עתיד לפצע. הנוגע בפסיקות של שתי עד שלש אצבעות, ושל ערב - הרי זה אינו חבור. רבי יוסי אומר: הנוגע בפסיקות של שתי, עד שלש אצבעות - חבור מפני שהכוכב אמן מחלידו לתוכו. הנוגע בצמר שעל גבי האימה ובאשויה - טהור. ובכוש ובפיקה - טמא. הנוגע בשחר שעל גבי הלבן, ובלבן שעל גבי שחור - טהור. אבל אם היה כלו שחור מצד אחד, והעבירו על גבי לבן, או כלו לבן מצד אחד, והעבירו על גבי שחור - טמא. החרב שפרשה עם יתדות המחרשה - הרי זו טמאה, מפני שהוא מנקר בה. חליות של באר, העין שבמעצד, והעין שבמחרשה, והמסנה שבמעדר, בזמן שהן קבועין - חבור לטמאה ולהזאה. בזמן שהן בפני עצמן - טהורין. המשיחות והרצועות שבמעדר: תפורות - חבור. וקשורות - אין חבור. מכבש של נגר, בזמן שהוא קבוע - חבור לטמאה ולהזאה. נטל - אין חבור, לא לטמאה ולא להזאה. רבי יהודה אומר: אף הנוגע במלבן של מסר הגדול מכאן ומכאן - טהור, ואינו טמא אלא מקום אחיזת יד, מכאן ומכאן, כלפי הברזל.

ג. השלחן, והטבלא, והדלפקי; שנפחתו, ונשתיר בהן טפח - טמאים. שלחן שחבור, התחתון - טהור. והעליון - טמא. נתפרק - מקבל טמאה מכאן ולהבא. טבלא שחברה, העליונה - טמאה. והתחתונה - טהורה. נתפרקה - מקבלת טמאה מכאן ולהבא. טבלא שמלאה עצים, ותקעה - טהורה.

ואם היתה מחצלת אהל - הרי זו טהורה. אין לה היוצא מן העץ מטמא טמאת אהליון אלא פשתן בלבד. מחצלת שעשאה לאהליון, וחשב עליה לשכיבה - טמאה. עשאה לשכיבה, וחשב עליה לאהליון, עד שלא קשר ראשי המעדנין שלה - טמאה. משקשר ראשי מעדנין - טהורה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מטמאת ומטהרת אפלו עשר פעמים ביום. כיצד? התיירה - טמאה. וקשרה - טהורה. מטמאת ומטהרת אפלו עשר פעמים ביום. נחלקה לרחבה - טהורה. לארקה, ונשתירו בה שלשה מעדנין שהן ששה טפחים בין מעדן למעדן, טפח מכאן וטפח מכאן - טמאה. פחות מכן - טהורה. ואם מתחלה עשאה לכה, אפלו פחות מכן - טמאה. רבי נתן אומר: שירי מחצלת - שבעה טפחים ושירי המפץ - ששה טפחים.

מסכת פלים בתרא פרק ראשון

א. הנוגע בעמודין שבצדדין, מכאן ומכאן, ובמכבש שעל גבי הקנים, אף על פי שחקוק ומקבל - טהור. ואינו טמא אלא הנוגע בכרזל לבד. נדה שמשכה את החבל, ודרסה⁶ על הקנה העולה ויורד - הבגד טמא. מעשה באשה אחת שהיתה אורגת בגד בטירה, ובאת לפני רבי ישמעאל, והיה בודקה. אמרה לו: רבי! יודעת אני שלא נטמא הבגד, אלא שלא היה בלבי לשומרו. מתוך בדיקות שהיה בודקה רבי ישמעאל, אמרה לו: רבי! יודעת אני שנגנסה נדה ומשכה עמי בחבל. אמר רבי ישמעאל: כמה גדולים דברי חכמים! שהיו אומרים: לא נתכונן לשומרו - טמא. שוב מעשה, באשה אחת שהיתה אורגת מפה בטירה, ובאתה לפני רבי ישמעאל, והיה בודקה. אמרה לו: רבי! יודעת אני שלא נטמאת המפה, אלא שלא היה בלבי לשומרה. מתוך בדיקות שהיה רבי ישמעאל בודקה, אמרה לו: רבי! יודעת אני שנגפסקה נימה וקשרתיה בפי. אמר רבי ישמעאל: כמה

⁶ הגר"א גורם כאן: "ונשענת".

מסכת פלים בתרא פ"ק שני

א. כפת חלקה שאין בה גבה טפח - טהור, ושיש בה גבה טפח; רבי מאיר ורבי שמעון מטמאין, רבי יוסי ורבי אלעזר ברבי צדוק מטהרין. אמר רבי מאיר: מעשה באחד שכפת שתי כפין של תמרה להיות יושב עליה. ובא מעשה לפני חכמים וטמאה. אמר רבי שמעון: מעשה באחד שהביא גרופית של זית שהוא משפה כמגדל לפני רבי עקיבה, ואמר: על זו הייתי יושב, וטמאה לו. ראה תלמידיו תוהין, אמר להן: מה לכם תוהין? כעורה מזה טמא רבי יהושע. אמר רבי יוסי: מעשה בארבעה זקנים שהיו יושבין אצל רבי אלעזר בן עזריה חרש בצפורי, רבי חצפית המתרגמן ורבי ישכב הסופר, ורבי חלפתא אבא, ורבי יוחנן בן נורי, והביא לפניהם אחד - ראש כלונס שהוא נטל ברהיטני, ואמר: על זה הייתי יושב, וטהרה לו. אמר רבי אלעזר ברבי צדוק: ראשי כלונסאות היו בהר הבית, שעליהן אמנין יושבין ושפין את האבנים, ולא חשו להן חכמים משום טמאה. וכן היה רבי אלעזר ברבי צדוק ואמר: שני כפותין היו בבית אבא, אחד טמא ואחד טהור, אמרתי לפני אבא: מפני מה זה טמא, וזה טהור? אמר לי: זה שהוא חקוק - טמא, וזה שאין חקוק - טהור, ועליו יושב חגי הנביא. וכלן, אם לא נתכון לחוקקן - טהרין. מצאן חקוקין וחשב עליהן - מקבלין טמאה מכאן ולהבא. חשב עליהן חרש שוטה וקטן, או אדם שאינן שלו - טהרין.

ב. כופית שהכהנים גובלין בה. וכן כופית של קדרה, אם חקוקין ומקבלין כל שהן - טמאין. ואם לאו - טהרין. מעשה בטבחיו של אונוקלוס הגר, שהביא כופתו לפני רבן גמליאל, והיו שם שמנים וחמשה זקנים יושבין. נטלה רבן גמליאל ונטפל בה, ונתנה לחברו, וחברו לחברו, כשראה שלא אמרו בה דבר, נטל רבן גמליאל חוט מסדינו של תלמידו, שהוא יושב לפניו,

חפה בנסרים - טמאה. שלחן שחפהו בשיש להיות אוכל עליו, אף על פי שעשה לו עץ רחב להיות מקבל בו את השיש - טהור, שלא עשאו אלא לחזוק, להיות מקבל בו את השיש. הספסלין שבפונדקאות, אף על פי שנקובין ומכניסין בהם את הרגלים - טהורים. קבע במסמר - טמאין. הספסלין של מלמדי תינוקות, אף על פי שנקובין ומכניסין בהן את הרגלים - טהרין. קבען במסמר - טמאין. ספסל שנתפרק - טהור. סרגו במשיחות או בחבלים - טמא. טרוקיש שעשה לו עץ כמין שרתוע להיות אוכל עליו - טהור. עשה לו עץ רחב לצרכיו - טמא. כסא שקבעו בערבה, כדרך ישיבתו - טמא, שלא כדרך ישיבתו - טהור. העשוי בה, בית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על העשוי בה שהוא טהור. ושמאי היה מטמא. על מה נחלקו? על שהביא ממקום אחר וקבעו בה, שבית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין. אמר רבי יוסי: רואה אני את דברי שמאי, שאומר: אפלו מלבן אפלו מבית האמן - טמא.

ד. ישיבת הקרון, התירה - טהורה. קשרה - טמאה. ושבאחורי הקרון, בין כך ובין כך - טהורה, שאינה אלא ישיבת הצער. ישיבת הסתת, התירה - טהורה. קשרה - טמאה, מטמאת ומטהרת אפלו עשר פעמים ביום. עור האסלא וחלל שלה - הרי אלו מצטרפין לטפח. הכסא והספסל שלפני המטה - הרי אלו טמאין מדרס. דפין שחובטין עליו את השלחין - הרי זה טמא טמא-מת. ספסלין שבמרחץ. זה הכלל: כל שנטל ואין רגליו נטלות עמו, בין של עץ ובין של אבן - טהור, וכל שנטל ורגליו נטלות עמו, של עץ - טמא. של אבן - טהור. מכבש של אושכף שהוא מותח עליו את העור, ומניח עליו את האבן, אף על פי שחקוק ומקבל - טהור. ואין בו משום כלי קבול.

טמא טמא-מת וטלאו על שולי המיחם, מבפנים, בין נקוב ובין שאינו נקוב - טמא. מבחוץ, נקוב - טמא. ושאין נקוב - טהור. טלאו על צדו מבפנים, נקוב - טמא. שאינו נקוב - טהור. מבחוץ, בין נקוב ובין שאינו נקוב - טהור.

מסכת כלים בתרא פרק שלישי

א. כר שהפכו, נעשה אחוריו - תוכו, ותוכו - אחוריו. קפה שהפכה, נעשה אחוריה - תוכה, ותוכה - אחוריה. רבי מאיר אומר: כל שיש לה תפראות - יש לה אחורים ותך. וכל שאין לה תפראות - אין לה אחורים ותך. רבי יהודה אומר: כל שיש לו פנים - פניו תוכו. המזנין שנפלו משקין על מקצתו - בלו טמא; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: נפלו על תוכו - בלו טמא. על אחוריו - אין טמא אלא אחוריו בלבד. נפלו על גבי הרחב שלו - מנגבו והוא טהור. טרפש חלק וטבלא חלקה שנפלו משקין על מקצתו - בלו טמא; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: נפלו על תוכו - בלו טמא. על אחוריו - אינו טמא, אלא אחוריו בלבד, נפלו על גבי הרחב שלו - מנגבו והוא טהור. שלחן שנפלו משקין על מקצתו - בלו טמא. נפלו על אחוריו - אינו טמא אלא אחוריו. נפלו על גבי הרגל שלו - מנגבו והיא טהורה. אמר רבי יהודה: אני אומר, הלכה מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהיות נותנין על גבי רגלו של שלחן משקין טמאין. ואמרו משקין שעל גבי רגליו - מנגבה והיא טהורה.

ב. המרדע שנפלו משקין על מקצתו - בלו טמא. (נפלו לאחוריו - אין טמא אלא אחוריו); דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: נפלו על החרחר - אינו טמא אלא שבעה ועל הדרבן - אין טמא אלא ארבעה. זומא-ליסטרון שנפלו משקין על תוכה - טמאה כלה. נפלו על אחוריה - אינו טמא אלא אחוריה. תוכה והמזלג והיד - טהורין. נפלו על גבי המזלג - חולקין את היד. המשמש את הטמא - טמא. והמשמש את הטהור -

ומתחו עליה, ונמצאת חקוקה כל שהוא, וטמאה לו. אם לא נתפנו לחוקקן - טהורים. מצאן חקוקין וחשב עליהן - מקבלין טמאה מכאן ולהבא. חשב עליהן חרש שוטה וקטן, או אדם שאינן שלו - טהורין.

ג. המקציע למשכב - אין פחות משלשה על שלשה. ולמושב - טפח. ולמעמיד - כל שהוא. של עץ - עד שיחוק או עד שיעשה רגלים. הכדור, והאימום, והקמיע, והתפלין, וכסת עגלה, שנקרעו, אם מקבלין את מה שבתוכם - טמאין. רבי יהושע בן קרחה אומר, משום רבי אליעזר בן עזריה: אף מטבילין כמו שהן.

ד. האכף - טמא מושב. והתפוס שלו - טמא מרכב. ושאר כל תפיות שבצדדין, אם היו רחבות טפח - טמאות. רבי שמעון אומר: שלשה מרכב ושלשה מושב. זריז האשקלוני, ומדוכה המדיית והתפוס - אלו שלשה מרכב. ישיבת הסוס והאנקה והאכף - אלו שלשה מושב. המטה, הכר והכסת של מת; רבי מאיר אומר: אין מטמאין מדרס. וחכמים אומרים: מטמאין מדרס, מפני שהנשים יושבות עליהן ומבכות את מתייהן, והכל שוין שהן טמאין טמאת מת. שלשה מטות הן: העשויה לשכיבה - טמאה מדרס. שכורמים עליה כלים - טמאה טמא-מת. ושל מלבני בני לוי - טהורה מכלום. שלש עריסות הן: העשויה לשכיבה - טמאה מדרס. ושל בנות - טמאה טמא מת. ושל סרגין ושל צירין - טהורה מכלום. שלש סבכות הן: של זקנה - טמאה מדרס. ושל ילדה - טמאה טמא מת. נקרעה ואינה מקבלת רב השער - טהורה מכלום. שלשה סנדלין הן: של אדם - טמא מדרס. של בהמה של מתכת - טמאה טמא מת. ושל שעם ושל צפירה - טהורה מכלום. רבי יוסי אומר: כל הפרקלינין - טהורים. וחכמים אומרים שלשה פרקלינין הן: של צדי חיה ועוף - טמא מדרס. ושל הגבין - טמא טמא-מת. ושל קציץ - טהור מכלום. רבי אליעזר ברבי צדוק אומר: כף של מאונים - שהוא

חושש שמא נטמאו משקין שעל גבי ידיו מחמת הכוס, ויחזרו ויטמאו את ידיו. רבי טרפון אומר: ערבה גדולה של עץ - יש לה בית הצביטה. זה הכלל, נטילתו באחת - צביעתו באחת. נטילתו בשתיים - צביטתו בשתיים. מקום אחיזתו - שם צביעתו. רבי יהודה אומר: כלי שיש לה אגן ואזן, ואזן ויד, ואין לו בית הצביעה. כלי הקדש - אין להם אחורים ותף ובית הצביעה, ואין מטבילין כלים בתוף כלים לקדש. אומר רבי יוסי: מה זה לשון כפול, כל שיש לו אחורים ותף - יש לו בית הצביעה. וכל שאין לו אחורים ותף - אין לו בית הצביעה. אחד קדשי המקדש ואחד קדשי הגבול לכף. כל הפלים יורדין לידי טמאתן במחשבה, ואין עולין מידי טמאתן אלא בשנוי מעשה. רבי יהודה אומר: אין שנוי מעשה אלא לקלוקל.

מסכת כלים בתרא פרק רביעי

א. תפלה, אימתי מקבלת טמאה? משתגמר מלאכתה. קצעה, אף על פי שהוא עתיד לתן בה את הרצועה - טמאה. ומאימתי טהרתה? של יד - משיתיר משלש רוחות. ושל ראש - משיתיר שלש רוחות ובין קציעה לחברתה. כיון בתוף כיון שנטמא אחד מהם במשקה - הוא טמא וחברו טהור. במה דברים אמורים? בזמן שהיו שניהן שוין. אבל אם היה חיצון על הפנימי, נטמא פנימי - נטמא חיצון. נטמא חיצון - לא נטמא פנימי. במה דברים אמורים? במשקה, אבל בשרץ - שניהן שוין. אומר רבי נתן: לא נחלקו רבי אליעזר ורחמיה על צרור המעות שהוא טהור, על מה נחלקו? על צרור המרגליות, שרבי אליעזר מטמא, ורחמיה מטהרין. צרור המרגליות, תוכה - טמא, פשוטה - טהור. מטמא ומטהר, אפלו עשרה פעמים ביום. עור שעשאו להיות נותנו על לבו, בשעת הקציר, מפני השרב, אם יש בו חמשה על חמשה - טמא. ואם לאו - טהור. לעקבו ולפרסתו, אם חופה את רב הרגל - טמא. ואם לאו - טהור.

טהור. נפלו על גבי היד - מנגבה והיא טהורה. קפה שנפלו משקין לתוכה - כלה טמאה. נפלו על אחוריה - אחוריה טמאין. תוכה והאזן - טהורין. נפלו על גבי האזן - מנגבה והיא טהורה. אלא שנהגו כהנים, שלא יהו מקימים את הגבים טמאין, מפני התקלה. הרבע וחצי הרבע, חקק את הרבע, ועתיד לחוק את חצי הרבע, חקק את חצי הרבע, ועתיד לחוק את הרבע - טהור, עד שיחוק את שניהם. נטמאו אחורי הרבע במשקין - אחורי חצי הרבע טמאין. וכשהוא מטביל את הרבע - צריך להטביל את חצי הרבע. היה עליו דבר חוצץ והטבילו - לא עשה כלום.

ג. הרבע שמלאוהו עצים ותקעו; רבן שמעון בן גמליאל ורבי מטמאין עד שיקבענו במסמר. אומר רבי עקיבה: לא הזכרו בית הצביטה אלא לכוסות, שלא יהיה שותה, וראשון ראשון מטמא. משקין טמאין שהיו נתונים אבית צביטתו של כוס, ונגע בהן כבר טהור - נטמא הכפר. משקין טהורין שהיו נתונים אבית צביטתו של כוס, ונגע בהן כבר טמא - נטמאו המשקין. משקין טמאין שהיו נתונים על גבי הארץ, ונגע בהן כוס, שאחוריו טהורין בבית צביטתו - נטמאו אחורי הכוס. משקין טהורין שהיו נתונים על גבי הארץ, ונגע בהן כוס שאחוריו טמאים בבית צביטתו - נטמאו המשקין. רבי מאיר אומר: לידיים הטמאות, כיצד? אי אפשר לומר בנגוב, שאין הידיים מטמאות הנגוב. אי אפשר לומר במלא משקין, שעד שלא יגע בהן נטמאו המשקין, אמור מעתה, היו ידיו טמאות ואחורי הכוס היו טהורין, ומשקה טופח באחורי הכוס - אוחזו בבית צביטתו, ואינו חושש שמא נטמאו המשקין שבאחורי הכוס, מחמת ידיו, ויחזרו ויטמאו את הכוס.

ד. רבי יוסי אומר: לידיים טהורות כיצד? היו ידיו טהורות ועליהן משקה טופח, ואחורי הכוס טמאין - אוחזו בבית צביטתו, ואינו

אומרים: טמא טמא-מת. תכריך ארגמן, תוכו - טמא. פשוטו - טהור. מטמא ומטהר אפלו עשרה פעמים ביום. עבי הצמך ואוירטין¹¹ הבאין ממדינת הים, אף על פי שהן באין במדה - טמאין.

ד. השדה והתבה והמגדל של עצם ושל¹² גמי; רבי מטמא ורבי יוסי ברבי יהודה מטהר. רבי שמעון בן מנסיא אומר: אצבע שהוא עתיד לקצעה ולטול זנבה - טהורה. וכלן שהן מחסרין לשלק, למתח ולנגב - טהורין. מחסרין סיכה - טמאין. מחצלת, בין בית הגנב ובין בית הגזלן - מחשבה טמאה, מפני שהבעלים מתיאשין ממנה. חפוי בית הלגינין ובית הכוסות, אף על פי שיש בו חמשה על חמשה - טהור, שאינו אלא חפוי, ומשום חבורי כלים - טמא. עור שבפני החמור, אף על פי שיש בו חמשה על חמשה - טהור, שאינו אלא חפוי. הכסת שלו - טהורה. היתה תפורה לאכף - טמאה. ומקבלת כל שהוא - טמאה. העושה פסיקיא לשפיר, וללב, ולצדדי בהמה - טהורה. לתחת כרסו של חמור - טמאה. שרי פסיקיא - ארבעה טפחים, כדי לתן תחת כרסו של חמור. העושה פסיקיא כל שהוא לחזק בה שקין ומרצופין - טהורה. להלך בה ממקום למקום - טמאה. כל הגדלות¹³ באדם - טהורין, חוץ משל שק ושל בגד. ובבהמה - כלן טהורין. הקלע שבית קבול שלה של משוחות; רבי דוסא בן הרבינס מטהר, וחכמים אומרים: שלש - טמאה. ושתים - טהורה. נפסקה אמצעית - טמאה. והחיצונה - טהורה. נשתיר בה טפח - טמאה. נפסק בית הפקוע שלה - טמאה. כל החוצלות, בין של שעם, ובין של שק, ובין

ב. סנדל של קש, רבי עקיבה מטמא. והאשה חולצת בו ויוצאין בו בשבת, ולא הודו לו. סנדל שנפסק שתי אזניו, או שתי תרסיותיו, או שנטל כל הכף שלו - טהור. נפסקה אחת מאזנו או אחת מתרסיותיו, או שפרשה ממנו רב הכף שלו - טמא. רבי יהודה אומר: הפנימית - טמא. החיצונה - טהור. סנדל שנפחת, ומקבל את רב הרגל, מנעל שנפרס וחופה את רב הרגל, ונתפסקו רצועותיו או שנטלו האונטלים שלו - טמא. נפחת ואינו מקבל את רב הרגל, נפרס ואינו חופה את רב הרגל, ונתפסקו אזניו - טהור. מנעל שעל האימום. רבי אליעזר מטהר וחכמים מטמאין. אמר רבי שמעון שזורי: לא נחלקו רבי אליעזר וחכמים על מנעל שעל האימום שהוא טהור, על מה נחלקו? על שנטל מן האימום, שרבי אליעזר מטהר וחכמים מטמאין, מפני שהאשה ננעלת בו, ומחזירתו לאימום.

ג. עור החמור⁷, ועור החמר⁸, ועור הכתן⁹, ועור הרופא, ועור הלב של קטן, ועור שהבנות טוות עליה, אם יש בו חמשה על חמשה - טמא. ואם לאו - טהור. עור השטיח, ועור העריסה, ועור הקטבליא, ועור הכר, ועור הכסת, אף על פי שאין בו חמשה על חמשה - טמא. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אם יש בו חמשה על חמשה - טמא. ואם לאו - טהור, שאין עור טמא פחות מחמשה על חמשה. עור שעשאו לתכריך¹⁰, אפלו כל שהוא - טמא. אמר רבי אלעזר ברבי יוסי: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עבי ארגמן, ועל עבי תכריך ארגמן שהן טמאין טמא-מת, על מה נחלקו? על עבי כסות ועל תכריך כסות, שבית שמאי מטמאין מדרס. ובית הלל

¹¹ בלים גדולים שפולחין בתוכן סחורה על

הספינה - טמאין, הואיל ואין להם שוילים.

¹² הגר"א גורם - עור.

¹³ מקולעין, והוא אריג.

⁷ שמוניתין תחת משא החמור.

⁸ המוליק את החמור.

⁹ אומני פשתן.

¹⁰ לכריך בו דבר.

של צפירה; רבי דוסא בן הרקינס אומר: טמא-מת. וחכמים אומרים: טמא מדרס.

מסכת בליים בתרא פ"ק חמישי

א. חלוק של בד, מאימתי מקבל טמאה? משתגמר מלאכתה. ואיזו היא גמר מלאכתה? משיפתח את פיה. הגדול לפי גדלו, והקטן לפי קטנו. ומאימתי טהרתו? משבלה, ואינו משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר בו רבו מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם נקרע מבית פיו - טהור. חלוק של עור, מאימתי מקבל טמאה? משתגמר מלאכתו. איזוהי גמר מלאכתו? משיפתח את פיו. הגדול לפי גדלו, והקטן לפי קטנו. ומאימתי טהרתו? משבלה ואינו משמש מעין מלאכתו. בלה, ונשתיר בו רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם נקרע מבית פיו טהור. העושה לתכריך, אפלו כל שהוא - טמאה. העושה חלוק מן הלבד, אם יש בו שלשה על שלשה - טמא. ואם לאו - טהור, שאין בלבדין פחות משלשה על שלשה. חלוק של לבד שבלה, אם משמש מעין מלאכתו ראשונה - טמא. ואם לאו - טהור. העושה מעטפת מן הלבד אינה מקבלת טמאה, עד שתגמר מלאכתה. בלתה, אם יש בה שלשה על שלשה - טמאה. ואם לאו - טהורה.

ב. כף של עור, שהתקינה לחגור בה את מתניו - טמאה. כף של סיב, שהתקינה לחגור בה את מתניו - טהורה. שתי כפין של סיב, שתפרן זו בזו, והתקינם לחגור בהן את מתניו - טמאות. אמר רבי יוסי, שאל יונתן בן חרסא איש גנוסר לפני זקנים ביבנה: שני כפין של סיב שתפרן זו בזו והתקינם לחגור בהן את מתניו, מה הן? אמרו לו: טמאות. נקורי רטב באביהן, מה הן? אמרו לו: אפלו כל הדקל כלו - אסור. מותר הפיפירות¹⁴ כמה הן? אמרו לו: עד מקום שהחדש יכול להלך כל אותה שנה. העושה חגור מצדו

של בגד, ומצדו של סדין; בית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין, עד שימול¹⁵. מאמצעיתו של בגד ומאמצעיתו של סדין, ומל מרוח אחת; בית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין, עד שימול מצדו השני. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על העושה חגור מאמצעיתו של בגד ומאמצעיתו של סדין, ומל מרוח אחת - שהוא טהור, עד שימול מצדו השני, על מה נחלקו? על העושה חגור מצדו של בגד ומצדו של סדין, שבית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין, עד שעה שימול. רבי שמעון בן גמליאל אומר: חגור שבלו צדדיו ואמצעיתו קימת - טמא משום שיירי חגור. שפה שפרשה מן הבגד, והתקינה לחגר בה מתניו - טמאה, מפני שהיא כגלגלין.

ג. תלית שהתחיל בה לקרוע, עד שלא נקרע רבה, הנוגע אפלו במפרש מכאן ומכאן - חבור. משנקרע רבה, הנוגע אפלו במחבר - אינו חבור. אלו הן העבין ואלו הן הדקין: כגון הבורצין, והברתצים, והפמליאות, והחמילות, והלכדים, והסגוסין - אלו הן העבים. השיראין, והסריקים, והפלף, והפיליון של ראש - הן הרפין - אין בהן משום שלש על שלש, אבל יש בהן משום שלשה על שלשה. העושה חלוק מן המשמרת, אם יש בה שלשה על שלשה - טמא. אם לאו - טהור. משמרת של יין שבלתה, אם משמשת מעין מלאכתה - טמאה. ואם לאו - טהורה. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: של שק ושל בגד - שעורה בשמרים. של שעם ושל צפירה ושל חבלים - שעורן ברמונים.

ד. משפך של גתות, אף על פי שהוא עשוי ככברה - טמא. חוט שפרש מן הבגד, אפלו מאה אמה - כלו חבור אחד. וזה שהוא תופר בו, כל שהוא צרך התפירה - חבור. וכל שאינו צרך התפירה - אינו חבור. חלוק של

¹⁵ שיעשה אימרא גם מצדו השני.

¹⁴ עצים התקועים בארץ ומדלה עליהם את הגפן.

יוצאת-החוץ, שהיא עשוי כשבכה, עשה לו
 שפה שלש אצבעות, בין מלמעלה ובין
 מלמטה ובין מן הצדדין - טמא. ובי
 אליעזר בן יעקב אומר: העושה בגד מן
 החרם, ומן המצודה, וכפלו ותפרו, ואין
 בשרו נראה מתוכו - טמא. שביס של סבכה
 - טמא בפני עצמו, מפני שהוא מתקנו
 לשבכה אחרת. וכמה יהיה שעורו? כדי
 שיהא מקיף מאזן לאזן. הטסין, והצפויין,
 והחליות שבו - טהורין. ומשום חבורי
 שביס - טמאין. והרצועות שבו, תפורות -
 חבור. קשורות - אינן חבור. אחרים
 אומרים: שבכה של זקנה שנקרע, ונתנה על
 הכסא, ובשרה נוגע בכסא - טהורה. ואם
 לאו - טמאה. שירי פסיקיא - כדי לחגור על
 מתניה של קטנה. שירי הקלקן ופוזמיאות -
 כדי לכרך על אצבע קטנה.

א רעוואלוציע אין הפצת ספרי ברסלב!

טויפנים דעם רבינ'ס רצון:

איר מעגט עוסק זיין אין אנדערע פרנסות אויך נאר דאס
זאלט איר זען תמיד צו טאן אן צו טרענקען בייער...

נעמט א חלק אין
די נייע מאסיווע
"בית הדפוס" פון

קרן הדפסה
היכל הקודש
ברסלב

בעזהש"ת

באקומט אויף די פאסט עדעו וואך בעז"ה
בית נצח, גליון היכל הקודש,
עצתו אמונה, און קרית ברסלב בלעטל

718-387-2691 / 102 רופט 3

אדער

אדער שיקט אן אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

<p>8</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>ז</p> <p>7</p>	<p>כב לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:34 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:43 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה _____ 7:59 בבלי: יבמות סב • ירושלמי: בבא בתרא נו • תוספתא: כלים מציעא י ב"ר: משלי כז-כח • רמב"ם: שאר אבות הטומאה יט</p>
<p>9</p> <p>שני Monday</p>	<p>ח</p> <p>8</p>	<p>תענית שני קמא, כב לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:33 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:42 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה _____ 8:00 בבלי: יבמות סג • ירושלמי: בבא בתרא כז • תוספתא: כלים מציעא יא ב"ר: משלי כט-ל • רמב"ם: שאר אבות הטומאה כ</p>
<p>10</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ט</p> <p>9</p>	<p>כד לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:32 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:42 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:01 בבלי: יבמות סד • ירושלמי: בבא בתרא נח • תוספתא: כלים בתרא א ב"ר: משלי לא - איוב א • רמב"ם: טומאת אוכלין א</p>
<p>11</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>י</p> <p>10</p>	<p>כה לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:30 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:41 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:02 בבלי: יבמות סה • ירושלמי: בבא בתרא טט • תוספתא: כלים בתרא ב ב"ר: איוב ב-ג • רמב"ם: טומאת אוכלין ב</p>
<p>12</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>יא</p> <p>11</p>	<p>תענית חמישי, כו לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:29 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:41 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:03 בבלי: יבמות סו • ירושלמי: בבא בתרא ל • תוספתא: כלים בתרא ג ב"ר: איוב ד-ה • רמב"ם: טומאת אוכלין ג</p>
<p>13</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 7:46 הדלקת הנרות</p>	<p>יב</p> <p>12</p>	<p>כז לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:28 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:40 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:04 שקיעה _____ 8:04 בבלי: יבמות סז • ירושלמי: בבא בתרא לא • תוספתא: כלים בתרא ד ב"ר: איוב ו-ז • רמב"ם: טומאת אוכלין ד</p>
<p>14</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 9:18 זמן מוצש"ק</p>	<p>יג</p> <p>13</p>	<p>אמור, כח לעומר, פרק ג</p> <p>עלות השחר _____ 4:27 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:40 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:04 שקיעה _____ 8:05 בבלי: יבמות סח • ירושלמי: בבא בתרא לב • תוספתא: כלים בתרא ה ב"ר: איוב ח-ט • רמב"ם: טומאת אוכלין ה</p>

גְּלִייד ווען אַ מענטש טראכט נאר תשובה צו טוין, אפילו ער האט נאכנישט
תשובה געטוין, געמט דער אייבערשטער אן זיינע תפלות.

(ספר המדות אות תשובה סימן ס"ה)